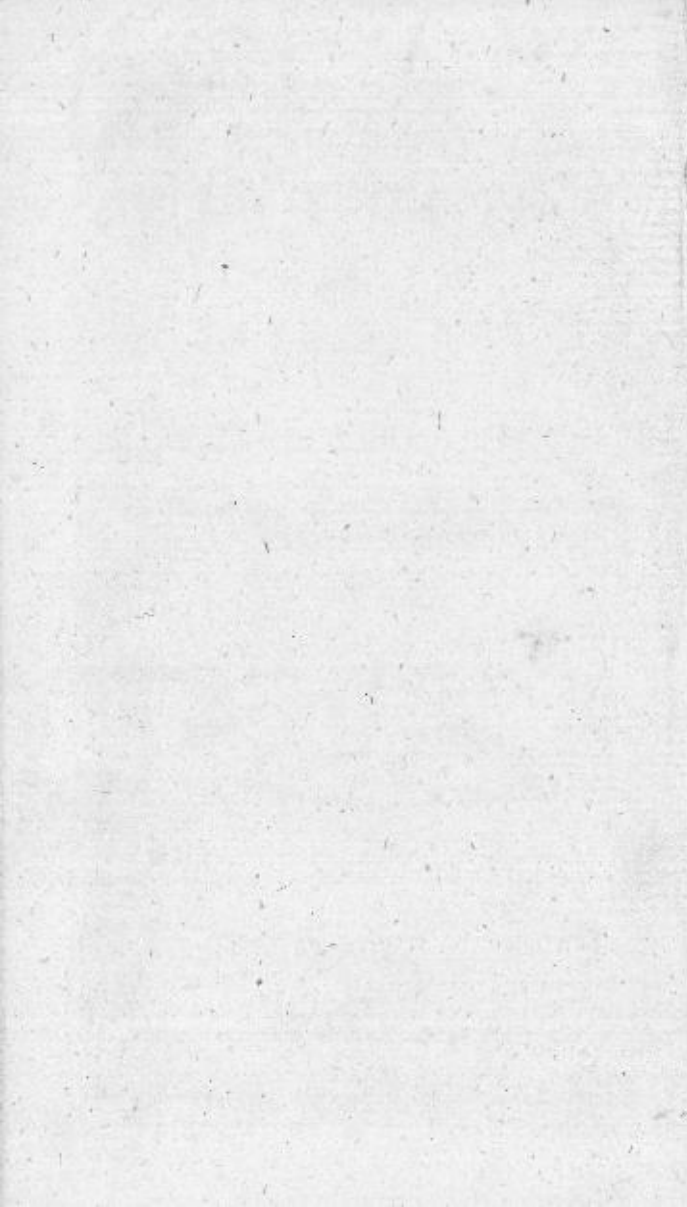

П Е Р П О М О З Н И К

B O G Á

práv sposnāti in zhaštíti,

I N O

P O T P R A V E Ş R E Z H E

P O

Jesufovim u vuku in shivlènju.

Preštávljeno is náměškiga in semtertje pomnósheno.

Dobíti v' Duhóvfhinizi.

V' LUBLANI 1813. Natísníl Janes Rezer.

PERIOMONIA

BOGA

priv. spoznati in zbirnici

1880

FOT. PRAVE SREČNE

20

Jožefovim vsem in zbirnici

Prostovoljno in zbirnici in zbirnici
Prostovoljno

Dobro: Duhovnikin

V. LUSTAN 1880. Nalazni Janci Rector

IN=030005184

P E R P O M Ó Z H I K

Bog á

práv sposnáti in zhaštíti.

I.

Dobro mi je. Imam lúbe stárishe, dájo mi jésti in píti; to mi diší! — omišhlújejo mi oblazhílo; preskerbé me s' všim, kar mi je tréba; tudi igráti, in veselí biti mi dopusté. To so pázh práv skerbni, dòbri stárishi.

2.

Nízh ne mórem svòjim stárisham dáti sa te dobróte, všè imam od njih. Kakó tedaj jim jih hózhem poverníti? — To hózhem sturíti, takó se sadershati, kàkor rádi imajo, perlúden in priásen biti, in voljno bóga. Veselílo jih bo, in shè rájšhi me bodo iméli.

3.

Stárishi mi le táke rezhí velévajo, ktíre

fo mi korištno (nuzne), ki se mi spodóbio, in me drúgim ludém priétniga délajo. Zhe ràd bógam, me vsi hválio, in právio: To je dóber otròk! in stárisi in vsi ludjé me imajo sa lúbo. Takó sim védno lóhka vesel.

4.

Stárisi prepovdújejo vse, kar ni lepó, kar fhkódje, ali pa drúge otròke in ludí dráshi in sháli. Zhe kaj táziga sturím, právio: To je hudòben otròk! — Stárisi mi tedaj práv dòbro hózhejo, kàdar mi kaj táziga prepovedó.

5.

Stárisi me poshílajo v' fhólo; kóliko lépih in dòbrih rezhí se túkaj lóhka vuzhím! Gospód duhóven prídejo tudi vsák téden, ter nam perповdújejo, in naš vuzhé, kakó vtégnemo práv saftópni in dòbri otròzi biti, de se nam bo per stárisih, in vsih ludéh dòbro godílo. Kako bi ne hodíli s' veseljam v' fhólo, in bi se pridno ne vuzhíli?

6.

Kàdar se jes terdno v' fhóli vuzhím, fo tudi stárisi pridni domá. Máti perprávlajo íléhern dán, de nam imajo kaj jést

dáti: pekó krùh, zhédio po kádih ré-po in séle, nafálajo in prekájajo mesó, imajo fkerb sa mléko, máslo, fir i. t. d. To fo pàzh dòbra máti, ki fi télko persadénejo vse ofkerbéti, in takó perprávití, de nam díshí.

7.

Máteri je már tudi sa shivíno. Kélko déla jim dá to! Tudi sa póstele in obla-zhílo fkerbé; sdaj shòke pletèjo, sdaj fhívajo, sdaj kerpajo ali ofhívajo, sdaj perèjo, in po sími zél dán kolóvrati der-drájo. Takó imajo máti védno kaj oprá-viti, kar je potrébno in korístno per hi-shi, in prídnó tudi mèni.

8.

Vézhi fèstre, in dékla pomágajo má-teri per njih oprávilih. Je dòbro, de jim takó perpomórejo; sámí bi ne mògli vli-mu kaj. Dékla dobí sa tó shívesh in pla-zhílo, in tudi fèstre fi jéd in obléko sa-flúshio. Le jest fhè nísim híshi sa nobèno rábo, in stárishti mi pusté vùnder s' drú-gimi vrèd jésti per mísi, in me oblázshio. — S' zhém to saflúshim?

9.

Šim fhè màjhin, fláb in neróden, in mó-

rem le málo pomáhati: domá várvati, na otròke glédati, kàko krúglo vode pernèsti, ali kaj drújiga táziga, gràh in drugo fozhivo sbérati, pérje púlití, in tákih majhiníh rezhí vèzh. To je sa naí otròke, de v' timu zháfu velíki lóhka po svojih oprávkíh gredó. Pròsil bom domá stárfhe, de mi dájo védno kaj táziga délati, de bom vùnder tudi jest sa kaj.

10.

Zhe mi stárfíhi domá fkerbuo dájajo táke majhíne opravíla, se vuzhím sa délo práv prièti, roke se vúrio, in sráven se vádim smírajiméti kaj oprávití, in nigdar lén bítí. Med tím se v' shóli vuzhím paslív bití, od mārlikake rezhí govorítí, in práshati, in kar je dòbro in korístno, práv zéniti in prevdáríti. To vtégnem enkrat práv prídén, snajdni in vúmen zhlovék bití, v'fáziga déla se práv lotítí, in vse práv oberníti.

11.

Tudi òzhe délajo védno. Po léti so vse is pólja posprávilí, pokosíli trávniké, senó in otávo domú svosíli, tudi shító, pfhenízo, résh, òves', jèzhmen, gràh, lézho, in drúge perdélke domú speláli; napólnen je bil kòselz s' v'ím. Posnéj je bilo vse omlázhenó in ozhéjeno. Sdaj òzhe tígá

màrkaj na terg nefó. Vmél si dájó védno kaj domá oprávití; sdaj kólejo derva sa kurjávo, sdaj poprávľajo oródje, in kar mánjka semtertje. i. t. d. Vše te déla so potrebne in koríftne sa dóm.

12.

Nar bòl se je tréba v' délo vpréti spomlád in v' jesén. De se níve obdélajo, je tréba oráti, povlézhi, sjáti, préd pa gnój navosíti in strófiti. Bres tiga bi ne dobíli nè pšheníze, nè reshí, nè òvsa, nè jezhména, nè gráha, nè lézhe, nè drúgih tákih perdéľkov; níve bi bile v' puštòto, in sgól plevél bi rášel. Satórej je dòbro, de òzhe takó pólje obdelújejo.

13.

Kàdar je sème pod semló, nimajo òzhe s' njim nizh vèzh oprávití. Sdaj shelé sónze, de srák ogréje, in vèzhkrat désh, de semlo namózhi, de sétuv pogánja, sele ní in ráše. Príde naj dólga súľha, mràs, deshévje, tózha, vše vsáme kònez. — Kdó tedaj pošhíla táko vrème, kàkorshiniga òzhe shelé? kdó odverne shkodľívo vrème? — Kdor to samóre, samóre vèzh kàkor ludjé!

14.

Po sími sónze ne sľa tak dólgo, nè tak

gorko, merslo je, in nižh ne ráse; spomlád she bòl sgódaj is - hája in sàjde posnéj, selenéti in rásti sazgne vñè. Po léti šo dnóvi nar dálji, fónze je nar visokéj, in mézhe švoje shárke bòl is víshkiga na naf; shíto in fádje sorí. V' jesén, ki se dán špet krájsha, je popràvleno vñè. — Vé fónze, de nam je takó prídno? je mar shivó? Kdó dá, de se is - hája in de sahája?

15.

Po zélimu švétu, kar ga fónze obšía, se od sgréte sèmlè, in is vodá védno šopárza in meгла vsdigúje. Sgòraj v' meršlójimu sráku se sbère v' obláke. Vetróvi jih šim pa tjè vósio, kjer hózhe désh iti; deshévne vode nekaj sèmla popíe, v' ktiri se nabéra, in špet šemtertje is sèmlè študenzhí; nekaj pa se je po verhu sèmlè v' nísheji kráje in dolíne otéka, in gré v' potókih in rékah napréj. Kakó dóbrop je to napràvleno! Kdó je to samògel takó naredíti?

16.

Désh in fónzhno fiánje pomága šosebno, de vse lóhka ráse; ali ózhe mórejo préd fème na nívo vsjáti, máti mórejo šhtóre, koreníne in hlánze po sélniku in vertu nafadíti, de fadóvi, in sélfha is njih rásejo. Pa kdó je drévno fème po gójsdih,

kdó trávino in róshino fême po trávnikih rasfjál? Préden so ludjé mògli kaj sfjati, so mògli shé fême iméti. — Kdó je dál rásti hlánze, sélfha, od ktírih so ludjé svoje perve fémene dobíli?

17.

Kakó mnógo je drévje in germóje po gójsdih in lógih? Zhimú je? Kélko drévja ráse po vertih? kakó mnóga je tráva, kakó mnóge so sélja, in róshe na trávnikih, po górah, hríbih in grízhih? kakó mnógo je shíto na pólju in fádje po vertih? Zhimú je vse tó? bi mògli shivéti, kí bi vsíga tiga ne iméli? bi mògli takó vesélo shivéti, kí bi te stvarí takó mnóge ne bile? — Kakó dóber nam je tíst, ktír jih rásti dá, in kí je njih fême v' sémlo djál!

18.

Zhe grém na pólje, ali pa se správím kam na visòko, in poglédam okól sèbe, tàko vídim dèlezh okróg velíko pólje, ravníne, dolíne, grízhe, hríbe in goré! Semtertje leshé valí vmés, tam in tu glédajo zerkóvni in turníski verhóvi na kvílhko. — Sa te dòbro vém, de so jih ludjé sidáli. Od kód pa so goré, hríbi, grízhi, dolíne in pólja? kdó jih je narédil? se je

mòglo vŕe to famó ſturíti, ali bití sazhéti
famó od ſebe? Kdó je tíſt, ki jih je dál?

19.

Nad sèmló je nebó, na njemu ſe ſónze
prehája, in po nòzhi méſez perkáſhe, in
svésed bres ſhtevíla. Kakó lepó plávo je
nebó po dnévi, kadar ſónze perſia! kakó
oſnáſheno po nòzhi, kadar ſe svésde, in,
med njimi ſvìtel méſez, bliſketájo! No-
bèna lúzh ne perſhgè fáma ſebe. Kdó te-
daj je vſe te berhke lúzhi, ſónze, méſez
in svésde perſhgál na nébu?

20.

Ta, ki je nebó dál, in na nébu ſónze,
méſez in svésde; ki je sèmló, goré, hrí-
be, grízhe, dolíne in pólje narédil; ki je
ſéme ſa drévje, germóje, róshe in trávo
v' sèmló djál; ki je s' déshjam in ſónzam
obernil, de vŕe lóhka ráſe: — ta je tíſt
Bog, h' ktírimu ſtárilſhi ſvoje roke pov-
sdigújejo, in ga mólio. Mòzhen je in mo-
gózhen. On ſám sámóre vŕe, in ſturí vŕe
vŕe, kar ludjé ne mórejo.

21.

Kóliko ſim ſtár sdaj? popréd me ni bilo
na ſvétu; kakó ſim na-nj priſhel? ſim

mògel sám od sebe príti na sémlo? O, faj sim bil májhin otrók, ki je fhè le shivéti sazhél! Šim si mògel mar sám dáti, de shivím? Móre le kdo sebi ali kómu drugimu shivlènje ohraníti, ali, kadar vmerje, špet dáti? Tudi mèni tedaj ni mògel nobèn drúgi shivlènja dáti. — Bóg! tí si mi ga dál; tí sám ga samóresh dáti in ohraniti, dokler je tvòja vólja.

22.

Bóg me je takó narédil, de imam teló in vúde: glávo, vrát, perši, podperšje, roke in noge. V' glávo mi je dál ozhi, s' ktírimi lóhka dòsti lépiga vídim; vufhéfa, s' ktírimi fhlífhim, nól, s' ktírim dúham. Kakó dòbri so ti vúdje, kóliko dòbriga vshíem, ki jih imam! Kakó bi bil nesrézhen, ki bi jih ne imel! Dobrótliv je Bóg, ki mi je dál te vúde.

23.

Bóg mi je dál tudi vústa, s' ktírimi pokúšham. Kakó dobre jedí je dál rásti, ktíre se mi takó perléshejo! Kaj bi bilo, ki bi mògel véduo na enimu kráju per míru sedéti ali státi kàkor dervó! Pa dobrótliv Bóg mi je noge narédil, ktíre gí-bati, s' ktírimi hòditi in skákati samórem; roke, ktíre so perprávnè priéti sa viáko

stvár, in s' ktírimi se vuzhím, kar je korístniga, sturíti in oprávití. Blágor mi, de mi je Bóg vŕe te vúde dodélil: Kakó shelím, de bi rávni in sdrávi ostáli, in se vterdíli!

24.

Podobár samóre szèr tudi is lesá ali kámna podóbo isrésati; ji samóre ozhí, vushéŕa, nóŕ, vúŕta, roke in noge naredíti, ali shivlènja ji pa ne mòre dáti; sa to ne mòre nè víditi, nè ŕhlíŕhati, nè dúhati, nè govoríti, nè gíŕbati. Ki bi jes ne imel nizh drújiga shíviga v' ŕebi, bi bil kàkor táka mertva podóba. Kaj sturí tedaj, de s' ŕvojimi ozhmí vídim, s' ŕvojimi vushéŕi ŕhlíŕhim i. t. d.?

25.

Tisto nekaj drújiga, ki je v' mèni, in shíví, je moja dúŕha. Ona déla, de ŕe mi ozhí odpérajó, in sapérajó, in vúdje gíŕbajo, de vŕtájam, hódím, ŕedím, kakor ŕe mi slúbí; óna ŕe savé tíŕtiga, kar vídim, ŕhlíŕhim in zhútím, szèr be bil kàkor podóba bres shivlènja, ktíra ima ozhí, in ne vídi, ima vushéŕa, in ne ŕhlíŕhi, ktíra krátko málo nizh sa-ŕe ne vé. Bódi Bóg hválen, de mi je táko shívo dúŕho dál, po ktíri véim, de ŕim!

26.

Zhe tudi samishím, si vùnder lóhka v-
fáko rézh v' míflih opodóbim, ktíro sim
vídil. Domíflim si, kaj sim vzhéraj jédel
in píl, kjé in v' zhigávi drúfhini bil, kaj
délal in rékel. Dòbro si she spómnim na
vse, kar so gospód duhóven vzhéraj vu-
zhíli, in perpovedváli, in gospódu fhól-
fkimu vuzheníku spet lóhka povém. De mo-
ja dusha she lóhka táke rezhí mífli, ki
jih je nekàdaj vídila in fhlífhala, in ktí-
rih ni nizh vèzh v' prízho, timu se prá-
vi: *dusha ima spomín.*

27.

En kùp rezhí, ki jih vídim, fhlífhim,
pokúfim, inzhútím, lóhka prezej sposnám,
po iménu jih imenújem, právim: to
je bélo, úno zherno, mòkro, gorkó, rav-
no, okróglo, ali táko in táko. Vém, kaj
kdo s' menój govórí, in zhe to, ali úno
mèni. Vzháfi kmálo zhútím, ali je kaj
réf, ali ni réf, ali je lepó, dòbro, spo-
dóbno ali nè i. t. d. — De takó rezhí spos-
návam in raslózhim, takó vém, kaj dru-
gi rekó, ali kaj sám rèzhem in délam,
timu se právi: *rasvuméti, saftopíti.* Moja du-
sha ima vúm, saftópnoft.

Vém, de lúzh rasfvetlí, de sónze dán déla, de ògenj gréje. Takó vém sa vèzh drúgih rezhi, kaj délajo, kakó so èna drúge perzhétik, kajto shkódje, kaj úno pomága, in kakó de pomága, kaj móre spréd iti, de kaj drújiga sa njím príde. De moja dúsha takó sposnáva, kakó, sakaj, in zhimú je kaj; kaj je zhéla perzhétik, kaj prédej gré, in sadej príde, timu se právi: *dúsha ima pámet.*

Zhe vídim, de se díim vsdigúje is dímnika, mílím: ògenj je na ogníshu, ali v' pèzhi. Zhe shlíshim kàk gláf, vém prezej, ali je zhlovéshki, tízhji, ali kàke drúge shiváli. Dòstikrat tudi lóhka povém, ktír zhlovek, ali ktíra shivál de je, deslíh je ne vídim i. t. d. Is tístiga, kar mi kdo pové, velíkrat she mårfikaj íklénem, kar mi ne pové, zhútím dòstikrat kmálo is govorjènja, ali, in sakaj je to in uno réf, ali pa lásh i. t. d. De dúsha takó èno is drúsiga, is snániga nesnáno samóre sposnávati, timu se právi: *dúsha ima pámet.*

Zhe se mi kàka rézh lépa, dòbra, kò.

ristna sdí, samórem iméti dopadajenje nad njó, jo sheléti, in sa-njo fi persa-déti; naspróti pa, zhe míslim, de ni lé-pa in dòbra, nimam dopadajenja, in jo nózhem. Mòji dushi tedaj se slúbi mnógih rezhí, samóre jih sheléti, hotéti; sa drú-ge pa nè márati, in jih zhertiti, timu se právi: *dusha ima vóljo*, ker samóre sdaj kaj hotéti, sdaj nè hotéti.

31.

Zhe se mi kàka rézh dòbra sdí: samó-rem, préden jo hózhem, popréd fhè po-mísliti, zhe je sa réf dòbra, ali pa sna-bít de príde kaj húdiga sád. Ravno ta-kó, zhe mi ni vshézh kàka rézh, lóhka préd prevdárím, ali je sa réf húda, ali pa morebít, de príde velíko dòbriga sá-dej. Zhe imam vèzh rezhí pred sebój, jih samórem preméríti èno s' drúgo, in preglédati, kaj je bólfhi, in to isvolí-ti. V' mòji mòzhi je to, de takó hózhem préd spremísliti, in po tim sbráti, kar spos-nám, de je dòbro in bólfhi. *Dusha ima tedaj pròsto vóljo.*

32.

Zhe povsámëm sdaj, kar fim se do fih málo od dushe navúzhil: tak je dusha tí-sto shívo bitje v' mèni, ki teló oshívla

in gíble: kàkor hítro ga sapustí, je mer-
tvo. Ona zhúti (se savé), kar s' ozhmí
vídím, s' vushésmi shlíshim, in kar drú-
ge pozhútke obída. S' spomínam se samó-
re spómniiti neprizhiózhih in pretèklih
rezhí, s' vúmam samóre rezhí práv spos-
náti, s' pámetjo jih práv spremísliti in pre-
vdáriti, in kàkor méní, de so dóbne ali
húde, jih hotéti ali nè hotéti, sheléti ali
zhertiti.

33.

Is téga, kar takó dúsha v' mèni déla,
namrezh, de teló oshívla in gíble, de zhú-
ti, si spomnúje, míslí in hózhe, de shelí ali
se ji štúdi; — is téga, kar dúsha takó dé-
la, vém, de je v' mèni. Ne vídim jo ízèr
nè, ker nima nobènih tákih vúdov, je vse
kaj drújiga kàkor teló, ktiriga je víditi.
Ona je tísto bólsihi bitje, ktiro shiví, míslí
in hózhe. Nevídna je ravno takó, kakor
tísto, kar dúsha snótraj míslí. Táko bitje se
savolo raslózhka od teléfa, dúh imenúje.

34.

Bóg je tudi dúh, ktír pa ne prebíva ta-
kó v' teléfu kakor dúsha. — On je tíst,
ktir dá, de fónze na nébu is - haja in sahája,
de mésez in svésde svétio, de se fopárza
v' srák nakvíshko vsdigúje, de vetróvi vlé-

zhejo, de deshúje is oblákov, de vse is sémle ráse, ktir splòh na nébu in na sémli vsè sturí, kar ludjé ne mórejo. On je tíst dúh,; ktir povsót nevídno déla. Je tedaj tudi po vsih krájih in kótih vpri-zho; timu se právi: *Bóg je vsigaprizbiòzb ali povsótén.*

35.

Ker je povsót Bóg, je tudi per meni; Bóg mi ohráni vsák zhàf shivlènje, ktiriga sám ne mórem ohraníti. To je dóber, lubesnív Bóg, ki je védno takó per mèni, in me várje! Vsè imam od njega: de sim jél shivéti; de sim na svét pri-shel, kjer glédam lépo nebó, in sémlo; de imam jésti in píti vlák dán; — On dá, de vsè ráse. To je v' resnizi nes-kònzno-dobrót-liv Bóg, ki mi dodelí tólikaj tólikaj dòbriga! Kakó se mu hózhem sa-hváliti? —

36.

Kàdar mi dájó stáris-hi kaj dòbriga, sim vesél, grém, jim roko kúfhnem in rèzhem: sahválim ózhe! sahválim máti! — Takó hózhem tudi Bogú sturíti. Kàdar se sjútraj sbudím, in sim vesél, de sim

spét en dän doshível; kàdar saglédam
svoje lúbe stárishe, bráte in fèstre; kà-
dar se mi jéd in piázha perléshe; kà-
dar se s' s'vojjimi továrshi veselím ali szér
kaj dòbriga vshívam; mísliti hózhem ta-
krat: Bóg od tèbe je všè! Bódi zhesheñ
Vsigadobrótliv! On, ki je nevidno per
mèni, vídi in shlíshi to, in mu dopáde
gotóvo.

37.

Kàdar vídim stárishe roke vsdigváti in
molíti; kàdar vézhi ludjé v' zérkuv gre-
dó, tám pokléknejo, pojó in mólio; hó-
zhem mísliti: to délažo nevidnihu Bogú!
ta dá, de na pólju, ki ga obdelújejo,
vše ráse, ta jim poshíla o právimu zhásu
lepó vrème, in odverne shkodlivo; òn
ohráni ludém shivlènje in sdrávje. — Tu-
di jest shivím in vshívam, kar ráse,
tudi jest shelím, de bi me Bóg pred všim
slégam obvárval; tórej ga mórem tudi
jest pròfiti sa všè.

38.

Zhe íshem s'vojjim stárisham dopásti,
me imajo rádi, in mi rádi dájo, kar jih
poprósim. Dopádem jim pa, zhe sim dó-
ber, priásen otrók, in rád bógam. O, svést
sim si, de dopáde to tudi Bogú! Šílno
dóber je sám, in satórej ima rád vše,

kar je dōbro. Mi je tudi smāraj nevīdno prizhiōzh, vīdi, in vé vėdno, kakō se sadershīm. Zhe sim dōber in brūmen me lūbi; s' vesēljam smēm mīfliti na - nj, in mu rēzhi: Lūbi ōzhe nebēshki, daj mi dōbriga.

39.

Bóg mi je dāl takō dōbre stārishe, ktīri vėdno fkerbé sa-me, de bi me lepō in brūmno sredīli, in de bi se mi dōbro godīlo. Vuzhé me, in velévajo mi samō, kar je dōbro in lepō. Tudi v' shōlo me poshīlajo, kir se od gosspōd duhōvna in gosspōd vuzhenīka tēlko lēpiga in dōbriga vuzhīm. Sa to mi je dāl Bóg vūm, de bi se kaj prāviga navūzhil; kakō mu bō dopādlo to, zhe navūke svojih stārishev, in vuzhenīkov takō na-se jēmlem, in dershīm, de bom vėdno bōlshi, vumnējshi, in brūmnishi.

40.

Zhe se pāmetno sadershīm, so stārishi vesēli, in mi kaj dājo; gosspōd duhōven in shōlfski vuzhenīk me tudi hvālita, Bóg pa — ōn je bōlj kākor vsi, ōn mi samōre in mi bo she obīlnishi povernil! Zhe se

ràd vuzhím, in pásim na vse, kar je dòbriga, mi bode Bóg smíraj vézhi vmétalnost dájal. Zhe lúbim stárishe, rasveselújem, in védno ràd bógam, mi jih bode Bóg ohránil, de mi bo she dólgo dòbro per njih. Zhe màjhine déla ràd sturím, ki mi jih naloshé, bode Bóg dál, de se prídnošti pervádim in fim védno možnéji in brihtnishi per délu i. t. d.

41.

Zhe fim s'tim, kar mi stárishi rádi dájo in perpušté, dovòlen, bódi shé jéd piázha ali igrázha, mi bo Bóg sdrávje perhránil. Zhe fim priásen proti svojim brátam in sèstram, proti drúgim otròkam, proti hlápzu ali dékli, in próti všim ludém; bo dál Bóg, de bodo tudi proti mènì vsi priásni, in iméli me bodo vsi rádi. Zhe sturím kaj drújiga dòbriga, bo naj kar hózhe, Bóg je she tako obernil, de príde spet kaj dòbriga sád. Bóg lúbi in poverne vse, kar je dòbro.

42.

Ker Bóg lúbi vse dòbro, mu ne móre dopásti nizh húdiga. Satórej perpuští, de se hudòbnim otròkam hudó godí všèškosi. Kaké se je meni godílo, kadar fim bil nápzhén? Ki bi ne hòtel stárishov. bógati, kaj bi bilo sádnizh is mène? Ki bi se nizh ne vuzhíl, bi ne ostál nevúmen, oblédén,

nerôden? Ki bi mājhin ne délal, bi ne bil kàk lenúh ízhálama, ktiriga vbósh-tvo zháka? — Ki bi se preobjédal ali prepíval, bi mi ne bilo sboléti i. t. d. — ? Bóg je takó narédil, de príde hudó sa hú-dim. Hudòbe Bóg ne móre terpéti!

43.

Pa jò prejó! bil sim tudi jést she vèzh-krat hudòben! — Sóperno ti je bilo to, dobrótliv Bóg! O, to mi je shàl, de sim se ti saméril! Odpústi mi! — Gléj, bil sim ávshast otròk, nìsim míslil, de si nevíd-no per meni, in de me vídìsh, zlo pos-nàl te nìsim, nè védel, kakó dobrótliv Bóg si; ali sdaj, ki si bòl rasvumévam, in te s'posnávam vsak dán bòl, sdaj te nózhem védama nigdar vèzh rasshalíti, popráviti hózhem vše svoje smóte, in od sih málo sa napréj tólikaj vèzh dòbriga sturíti. Odpústi mi!

44.

Zhe flovó dàm svòjim nápakam, in si persadévam biti védno bólfhi in brúmni-fhi, dopádem Bogú, in dál bo, de mi bode dòbro, dokler bom shível. — Pa kà-dar vmerjem — kaj bo pòtle s' meno? O, mertvo trúplo nesèjo tíftkrat is híshe! tíftkrat me vši objokújejo, vši obshalújejo

in právio: to je bil dóber zhlòvek! Šrári-
fhi, zhe she shivé, bi me is sèmlè sko-
páli, se vliga snebíli, ki bi me mògli
oshiviti. — Ni Bóg tudi moj òzhe? Me
bo na vékomaj v' gròbu púfhal, zhe fim
brúmen?

45.

Bóg dá, de is sgnítiga serna mláda trá-
va poshène, de se is strohnèniga zherva shív
motúl isleví; sakaj bi ne mògel tudi mo-
jiga trúpła rávno takó is gròba obudíti?
On mi je dál shivlènje, òn mi ga ípet
lòhka dá. Zhe tudi vèzh ne prídem na
sèmlò: — faj je òndi gòri v' nebésih she
velíko lépsih! Tó fim she dòstikrat fhlí-
fhal, de tísti mertvi, ki jih ima Bóg rád,
tjè gòri prídejo. Šamo trúplo príde v'
gròb, dúsha pa, ki je shíva, príde v'
nebésa. Gospód duhóven naí obétajo tudi
she posébej vuzhíti, kakó se Bogú dopá-
de, in tjè gòri príde. Kakó shèlen fim ti-
ga vúka!

P Ó T P R Á V E Š R É Z H E

P O

Jesufovimu vúku in shivlènju.

Dosdaj smo se vuzhíli, de je Bóg naš nar dobrótlivši ózhe. Od njega je vsè, kar dòbriga zél zhàš svojiga shivlènja vshívamo; tudi po smerti naš osrézhiti ima mózh: pa móremo brúmni in dòbri biti, zhe mu shèlimo dopásti. Kakó to práv sturíti, naš je Bóg po Jesufu vuzhíl.

Je dálnja deshèla proti sónzhnimu ishódu, ki se ji právi oblúbiena deshèla. Tam je prishel pred tóliko lét, kólikor jih sdaj fhtéjemo, en otrók na svét. Bilo je po nòzhi. Nektíri pastírji so she na pólju zhuváli, in várvali svòje zhéde. Na enkrat vídio, de je svetló. Osnanvávzi prídejo is nebés: bili so angeli. Eden jih ogovorí: *Nikár se ne bójte; nekaj práv veséliga vam osnánim! Pòjte v' Betlehem (takó se je rèklo blíshnimu méstu) tam bote otróka v' blévu*

nájdli v' jáslib lesbati. Kristuf je ta, Gospód, ktiriga Bóg pójhla ludi isvelizbat. Drúgi angeli hválio Bóga: Hválen naj bo Narvishí! mír dá po timu otròku in frézho dòbrim ludém na sèmlí.

Kdó je bil ta otròk, zhìgar ròjstvo je Bóg vkásal takó zhaftíto osnaniti? Angeli so ga imenváli Kristufa, Gospóda! velíko shlahtneji je mògel tedaj biti kakor oni. Kaj je míslilo biti is tiga otròka na sèmlí?

Détetovi máteri je bilo Maríá imé. Divíza je bila shláhtniga rodú, pa vbóga. Bóg je jo sa máter isvòlil, ker je takó brúmno shivéla in svetó. Po angelu ji je šporózhil: *De je déte sin Narvishiga. Njegovo imé naj Jesus imenúje*, to je, odresheník, isvelizhar; sa to, ker bo ludí od sléga réshil, ter dòbre in frézhne sturil.

Tudi drúgim brúmnim ludém je Bóg détetovo ròjstvo napovédal. Šo bili nektíri vuzhèni gospódje, ki so si na svésde, in njih hójo rasvuméli. Mí jim právimo svésdarji alisvesdoglédi, tàrn so jih módre imenváli. Tí saglédajo lúzh kàkor nòvo svésdo. Vídio, de je nekaj zlo nesnániga. Vsdígnejo se sa njó, in prídejo v Betlehem. Pred-nj pádejo na koléna, zhafté ga, in mu dájó darí, ki so jih sebój is svoje deshèle pernèfli. Po tim se vernejo s' vesèljam, in perpovdújejo všim dòbrim ludém od otròka.

Kàdar je bilo déte shtírdeset dní stáro,

ga Marija pernèse v' Jerúsalem. Joshef jo sprèmi. Bil je brúmen rokodél, ki je sa máter in déte po ozhétovsko fkerbel. Sa to se Jesufov várih, ali réjni òzhe ime-núje. Jerusalem je bilo poglavítno mésto oblúblene deshèle. V' njemu je bil ime-níten, vèlik tèmpeľ, kàmor so se vsi lud-jé mòlit f-hajáli, sa tó, ker je bil edí-na zérkuv v' deshèli. Tukaj postávi Ma-rija svoje déte pred Bogá, ga sahváli, de jo je sa njegóvo máter odbrál, in oblú-bi déte práv po máterfko ofkerbéti in sredíti. Takrat príde sráven en stár brú-men duhóven s'iménam Símeon. Símeon vsáme déte na svoje narózhje, in rèzhe vesél: Bóg! ràd sdaj vmerjem, ker si mi dál is-velizharja víditi. Kásal bo svojim deshelánam s'vú-kam in djánjam, kakó je Bóg práv zhasítiti. Tudi ptúje naróde, ktíri ne vedó nizb od Bogá, bo vuzbil sposnáti ediniga práviga Bogá. Na to se brúmen stárzhek oberne k' Marjí, in rè-zhe: To déte bo mnógim k' isvelizhanju, ki bodo na-se vséli njegóve shláhtne navúke, in se po-njih ravnáli. Pa tudi spodtaknilo se jib bo veliko nad njím: in tí máti njegóva bosb veliko serzšno sháloft doshivéla. Tudi Ana, stára brúmna vdóva je bila tám, ktira je rávno tó ludém od Jesufa perpovedvála.

Kakó sta mògla obá táke rezhí véditi od Jesufa, in napréj práviti? Bóg jima je rasodél, de sta sposnála otròka, in prevídila, kaj se bo s' njím sa napréj

godílo. Timu se právi *prerokváti*, to je, is nadílnenja ali rasvetlènja bòshjiga prihódne rezhi napréj povédati. Vše se je sgodílo, kàkor sta Simeon in Ana prerokvála.

Kàdar Mariá in Joshef s' dètetam spet domú prídeta, imata serzhno vesèlje nad njím. Vídita ga, kakó ráse od dné do dné, in je smíraj terdnéji. Le zhúdita se; takó se mu vuzhènje ípeshí in takó brámen in saštópen se káshe.

Kàdar je bil Jesuf dvanájst lét stár, ga stárisi she sebój v' Jerusalem vsámejo. Bil je vèlik prásnik, ktiriga se je fílo ludí v' tempelnu foshlò. V' tefnòbi se Jesuf spred ozhi s'vojih stárisihov sgu-bí, príde k' vuzheníkam, jih poslúsha in prásha. Vpráshan tudi od njih, jim neisrezhèno pámetne odgóvore dája. Zhúdio se vuzheníki, in vsi ludjé, ktíri so poslúshali: Kakó vuzhèno je she to déte! kakó vèlik vuzheník vtégne biti današ ali jútri! Jesuf se mudí trí dní v' tempelnu per vuzheníkih. Njegóvi stárisi odídejo med tim. Míslili so: saj je déte gròsno vúmno; tí je she s' snánzi napréj íhlo. Ker ga pa v' nozhívnizi ne nájdejo, se vernejo s' velíko fkerbjó. Íshejo ga v' tempelnu, in nájdejo íhè per vuzheníkih. Mariá mu rèzhe: Moj sín, s' shálostjo íva te íškála! Odgovorí: Šaj sta védla, de

mórem pred vſim drugim s' vúkam vojiga ozhéta oprávit dájati.

Dál je takó she ſposnáti, kar ſta od njega ſimeon in Ana prerokvála, nam-rezh: de bo izháſama veľik bôshji vu-zheník.

Na to gré Jeſuf s' ſvojimi lúbimi ſtá-rišhi domú, jim je védno pokóren, jim pomága per njih híſhnih opraviſh, je pásen na vlè, in ſturí tudi bres velé-vanja vlè, kar vé de ſtářiſhe rasveſelí. Kakor v' létih ráſe, takó ſe tudi od léta v' léto káſhe modreji v' vſimu dòbrimu. Kar ſturí in govori, je takó premíſleno, takó dòbro in práv, de ga mórejo lubíti vſe ludje, in takó brúmno, de ima Bóg vlè ſvòje dopadajenje nad njím.

Takó je ſhível Jeſuf per ſvojih ſtá-riſh do ſvojiga trídeseſeriga léta. Tazháſ sazhnè en ſvét mósh flavéti, ki je práv brúmno ſhível, in ſílo lepó pridgoval. Po zéli deſhelí ſo od njega govoríli. Ja-nes mu je bilo imé, in je per Jordano-vi réki prebíval, v' ſamòtnimu kráju. Od vſih ſtraní ga vro poſlúſhat ludje. Janes jih opomínja gorézhe, de naj nebájo od húdiga, kar ſo dosdaj pozhenáli, in dé-lajo dòbro, to je, *de naj ſe pobólſhajo*. Prá-vil jim je, de bo ſkòrej priſhel *iſvelizhar*, in de mórejo dòbri ludje biti, zhe hó-zhéjo po njemu frézho dolézhi. Kadar ſo ludje she omehzháni, in ſe oblúbio po-

bólshati, jih Janes h' réki pelá; omíva jih s' vodo v' spomín, de jih Bóg hózhe ozhístiti od njih gréhov, to je, od húdiga, kar so sturíli dosdaj. Tému se je réklo: *Keršhováti*; sa to so ga Jánesa kerstníka imenváli.

Tudi Jesuf príde k' Janesu, se mu dát kerstiti. Janes ga prezej sposná, de je isvelízhar, ktiriga je dosdaj osnanvál. Rèzhe Jesufu: *Ti ne potrebuješ kersta; ti moreš mene kerstiti ki smi gréšnik.* Jesuf pa ne jénja, de móre s' njim v' Jordan stopíti in ga kerstiti. Kàdar spet is réke prídeta, se nebésa zhaštíto odpró, golóbja podóba perpláva na Jesufa svíshkama, in velizhástvo bòshje se is néba ogláfi: *Moj lúb sin je ta, ki imam svoje dopadajenje nad njim!*

Te beséde spet poterdio, kar je angel Marjí osnánil, de je Jesuf Narvíshiga, to je, bòshji sín.

Od tód gré Jesuf v' púshávo, to je, v' samòten kráj, kjer niso ljudé prebiváli. Ondi móli per pokóju Bogá svojiga ozhéta, in se pogovárja od tístiga, sa kar ga je na svét poslál, kakó de bo shível med ludmí, kakó jim pomágal, jih s' vúkam in svojim isglédam k' právimu sposnánju in zhešhénju bòshjimu, in k' všimu dòbrimu napeloval, splòh, kaj de bo sturil in terpel, de isvelízha ludí po bòshjimu naménu. Šhtírdefet dní prebie,

de ne jé in ne píe, ker je vsiga mánj-
kalo v' pufhávi; pa mózh bòshja ga o-
krepzháva.

Ki príde Jesuf spet na dán is pufháve,
si pervsáme nektíre brúmne moshé. Isvó-
li pa si jih sa to, de so jógri njegóvi,
to je, priátli in fhólarji, ktíri mu dru-
shino délajo, vídio, kakó shiví in kaj
sturi, in fhlífhio, kaj vuzhí. S' témi gré
Jesuf po oblúbleni deshèli. Hòdil je od
krája do krája, in vuzhíl v' fhólah, po
híshah in na pólju. Nikóli ni bilo fhlí-
fhati táziga vuzheníka, ktír bi takó le-
pó in krepkó govóril od Bogá. Pa tudi
táke déla je délal, de so vsi ludjé ster-
méli. Povsót, kàmor je prishel, je be-
tèshne in bòlne osdrávlal. Ni potrebo-
vâl nè velíko zháfa, nè mnógih sdravíl,
kàkor sdrávio našhi sdravníki; kar do-
tákníl se jih je, in rékel besédo. Takó,
postávím, ga je frézhal èden, ki je she
flép na svét prishel. Jesuf pljúne na tlà,
naprávi nekóliko bláta, in pomáshe flép-
zu ozhí. Pòjdi, mu rèzhe, in vmí se; in
spreglédal je. Enimu glúfhzu, ki je bil
tudi mútaft, se Jesuf dotákne vshéf in
jesíka, in rèzhe: Odprí se; in prezej je
fhlífhah in vsè gládko govóril. Eniga vo-
denízhniga príme s' roko, in na méstu
je bil sdráv. Eden je imel góbe (to je
neosdravliv in nalesliv operh). Jesuf stég-
ne roko proti njemu, in rèzhe: Bódi

ozhífhén! in bil je ozhífhén. Dësètìm drúgim gobóvim Jesuf rëzhe: Pòjte, in skáshite se duhóvnm, de ste zhífti. In gre-dé so jim lúfki odpádli. En stótnik ga je pròtil sa svojiga hlápza, ki je domá bolán lëshal; èn drúgi shláhten gòspód sa svojiga sína. Jesuf rëzhe: Vshlífhana bódi pròthnja. Kadar domú prídeta, náj-deta sdráviga vláak svojiga bolníka. Ena shëna je merslizhna v' pósteli leshála. Jesuf jo prime sa róko, òna vstáne, in ítrëshe njemu in jógram njegóvim. Nek-dó je imel vsúshëno roko. Kar ístëgniti mu jo rëzhe. Eden je bil sklúzhén na vsih vúdih; na pósteli ga pernešëjo. Jesuf mu vkáshe: Vstani, vsámi svojo póstelo, in idi domú. Kar sgodí se. Enimu drúgimu, ki je lëshal trídësët lét bolán, in se kar ganíti ni mògel, je Jesuf pomágal rávno takó. Ena sheníza je imela eno bolësen dvanájst lét. Vse svoje premoshënje je sdravníkam rasdála, pa pomágati ji ni mògel nobëden. Per ti prízhi pa, ki se takne Jesufoviga oblazhíla, je sdráva. Takó je osdravlovál Jesuf vshë, kámor je príthel. Po zéli deshëli je bilo to go-vorjèno, in od vsih straní so bolníke in betëshne k' njemu vodíli.

Tudi mertve je Jesuf k' shívlënju obú-doval. Eniga merlízha je frëzhal. Bil je miadënezh, ki so ga pokòpat nëfli. Do-takne se pár, in rëzhe: Rëzhëm ti, mla-

dénezh, vřtani! Sdajzi je vřtál, in Jesuf ga pelá sa róko k' njegóvi máteri, ki je řhla sa pogrébam.

En drújikrat je k' eni déklizi poklízan. Je bila vmerla, in řo sa pogrěb perpravláli. Jesuf gré v' hřam, kjer je merlizh lěshal; sa róko jo prime in obudí takó lóhka, kàkor de bi ře bila is řpánja prebudíla.

Lazar, takó je bilo enimu brúmnuimu móshu imé, je bil ře řhtíri dní v' gróbu, in je ře zhóhnil. Jesuf gré h' gróbu, řězhe kámen odvalíti, in řaklízhe: Lazar, vùn pòjdi! Sdajzi je vřtál in vùn priřhel sdráv in veřel.

Shě nikól niřo ludjé tákih dél vídili? zhúdili řo ře: Kakó, právio, móre zhlòvek kaj táziga řturíti, zhe mu Bóg ne dá mozhí? Jesuf je gotóvo od Bogá pořlán! Povřót hódio sa njím; tudi drúgi, to řhlířhati, k' njemu v' tròpah vró. Kadar pa vídi tóliko ludí Jesuf okóli řěbe, jih vuzhí.

Enkrat jih je bilo řhtíri tavřhent per njemu bres řhén in otrók; trí dní ga pořlúřhajo. Bilo je v' puřhávi, kjer niřo iméli nizh jěřti. Jesuf vídi, de oprédejo po póti, zhe jih tářhe řpuřtí. Prářha řvoje jógre: Kóliko krúhov imate? Odgovore: řédem, in nektěre říbize. Jesuf jih vsáme, řanváli Bogá, in nařtí s' njimi zelo lázhno mnóřhizo. Pa ře póluh

fédem jérbašov oštáne droblánzov. En drújkrat Jesuf nasíti rávno takó okóli pét tavshent mósh, in od pét jezhménovih krúhov in dvéh ríb je oštálo dvanájst pólnih jérbašov.

Enkrat se Jesuf pelá v' zhólnu zhes jéser. Vstál je sílen viháar; valóvi hózhejo zhóln sdaj sdaj pokríti. Jesuf spí per míru. Jógri ga sbudé: Gospód, pomagaj nam, ízèr pogínemo! Jesuf odgovorí: Kakó se mórete báti kàj táziga, ki sim jest per - vas? Še fklóne, in isprostrè roko, de naj se vléshe viháar; in kàkor bi s' ozhmí trènil, je vtíhnil. Vši fo rèkli, kar jih je v' zhólnu: Kdó je ta, de mu je viháar in mórje pokórno?

Zhlòvek pàzh ne móre nìzh táziga sturíti; Bóg pa samóre vsè, kar ludjé ne mórejo. On je dál Jesufu mózh táke zhúdeshe délati, sa to, de bi ludjé sposnáli, de ga je Bóg poslal pomagat, kjer nobèn zhlòvek pomagáti ne móre: de Jesuf, ktír je takó ludém pomagál, tudi gotóvo ne bo nìzh drújiga vuzhíl, svúnaj kar je bòshje, réf. in dòbro. To je rékel Jesuf na rávnoft: *Bóg je ludi takó lúbil, de je svojiga sina na svét poslal, de bi bili isveá lizhani vsi, kar jib njegóv uúk na-se vsáme, in v' djánju spólni.*

Nar pervo, kar se is Jesufoviga navúka vùzhimo, je Bogá práv sposnáti: kdó je; kák proti nam; kaj je dosdaj sa naš sturil, in kaj dálej s' nami míšli. Ga takó sposnávšhi se veselimo, de imamo Bogá, ktír tólikaj samóre, in takó dôbro s' nami míšli; hválimo se mu, va - nj vúpamo, ga lúbimo, in stùrimo is lubésni do njega vse, kar naš sturí frézhne. Tórej právi Jesuf: *To sturí ludí frézhne, de tēbe sposnájo, ediniga práviga Bogá.*

Bogá ne móremo s' ozhmí víditi, nè takó sposnáti, kakor zhlovéka, ker ni ma teléša, kakor mí. Bóg je táko bitje, kákor naša dušha. Ona v' naš shiví, gíba teló, zhúti, se savéda, míšli in hózhe. Ne vídimo jo nè; pa is tiga, kar v' teléšu déla, sposnámo, de je. De jo od trúpla lózhimo, jo imenújemo dúh. Táko bitje je tudi Bóg! Jesuf to na rávnost vuzhí: *Bóg je dúh* — pa neskònzžno shlahtnéjshi kákor naša dušha. Dajmo nekóliko premísliti ta raslózhih.

Mí smo príšli fhe le pred nektírimi létmi na svét, takrat je naša dušha jéla v' trúplu biti in shivéti. Bóg pa se ni nikóli takó sazhél. Bil je she pred svétam in pred všimi rezhmí; bil je pred všim zhášam všihdar, tému se právi: Bóg je *vézhen*, od vékomaj. Pa bo tudi bres kónza

vékomaj. Bóg je prvi in sádni. Prédén je bil svet vstváren, je ón od vékomaj.

Mí nísmo mógli sámí od sebe biti, in shivéti sazhéti; shè ohráníti si ne móremo shivlénja, kí ga she imamo. Bóg nam je shivlénje dál, in ón nam ga ohráni; edín dúh je ón, ktír od vékomaj sám is sebe shiví, in je. Sám ón nikógar ne potrebuje; ker dája ón sám shivlénje in sápo všim.

Nášha dúsha prebíva v' teléfu; dokler je v' njemu, samóre le ná timu kráju biti ali ná únimu, kjer je trúplo. Bóg je brestelélen, zbíšt dúb; satórej ní omejen s' nobénim krájam. Po zélimu svétu je nevídno povsót vprízho, timu se právi: Bóg je vfigaprizhiózh. Kám bózbem iti, de ne bo tebe óndi? kám besháti, de bi me tí ne vídil?

Dúsha vé le tóliko, kólikor je vídila, skúfila in se navuzhíla od tístiga zhása, kar shiví, in v' tístih krájih, kjer je bila; is tiga tudi lóhka nekaj máliga prevídi. Bóg je od vékomaj. Je tedaj bil, in je védno povsót prizhiózh; tórej je vídil in posná všè, kar je bilo, in je, in prevídi všè, kar bo. Vé tedaj všè pretèkle, prizhiózh in prihódne rezhí, timu se právi: Bóg je vfigavéden. Pred njím ní nízh skritiga; všè je gólo in rásodéto njegóvim ózbém.

Dúsha samóre v' truplu le málo sturíti. Smíraj potrebuje kákih rezhí, ktirih ne móre sáma napráviti, ali naredíti, zhe

jih šte ni. Bóg samóre s' svòjo vóljo vse sturíti bres de bi kaj sráven potreboval. Hózhe: to naj se sgodí, to naj bo, in sgodí se; na ênkrat je, kar, in kàkor òn hózhe. Nekàdaj ni bilo vsiga tiga nizh, kar je sdaj. Bóg je hòtel, de naj bo ne-bó in sèmla, in bilo je obóje. *Vsìgamogòzhen* je òn, vstváriti samóre, kar kól hózhe. *Rèzhe, in sgodí se, sapové, in je shé.*

Ludjé si vedó szèr màrskaj korístniga ali pridniga ismísliti in sturíti, èden to, èden úno. Tu ménio dôstikrat, Bóg vé, kakó dèlezh so vmétalnost dognáli! Pa pogléjmo, kaj je Bóg vstváril! Poglájmo nebó, kakó je velíko in lepó! velizhástvo bòsh-je je tù! Premíslimo fónze, srák, sèmla, sélja in drúge stvarí, bres shtevíla, zhimú so, in kakó zhúdno so narejène vláka sa to, sa kar je! *Neskhònzhen môder* je sa réf Bóg, ki je védel vse takó smísliti in napraviti. *Kakó velíke in mnóge so tvoje déla! Vse si jih módro narédil. Sèmla je pólna tvoje dobróte.*

Bóg je vse takó napravil, kakor je bilo sa shíve stvarí, de mórejo prebívati, korístno in potrebno. Djál je naš ludí na sèmla, in veséli smo, de na-nji shívimo. Djál pa je tudi shíval bres shtevíla na-njo. Dôsti imajo prostóra sráven naš; rávno sa to ker shivé, so nam tólkaj per-

pràvnishì pomagàti in flushìti, in nam délati obílnishì veselje. Dòstikrat jih vídimo práv veselje. Ker so shivé in zhútio, so tudi òne deléshne, kar je dòbriga na svétu. *Bóg jim dá shívesh o právimu zháfu; nàsiti s' obilnostjo vsako stvar.*

Slàsti pa dobróte vshívamo mí ljudjé. Mí ne shívimo, ne jémo in ne píemo le samó, kakor shívina; nam je Bóg dál tudi vúm, de lóhkà sposnámo, kar je dòbriga in lépiga, in vémo zéniti vsè to; de se nad njegovimi stvarmi rasgledújemo, de lóhka pomíslimo: Od kóð príde to? — Samó od sébe nè. Ljudjé tudi ne mórejo nizh táziga sturíti — Bóg vsígamogózhén je stvaril vsè to. On je svét takó narédil, in naš ludí na-nj djál, *de délo njegovih rók, nebó, mésez in svéde premíshlújemo.* — Kogá je zhlòvek, *de si Bóg spómni na-nj? de ga obdája s' táko zhástjó?*

Bóg nam je sa to dál smóshnost vse takó premíshlovàti, de sposnámo, de smo samí, in vse, kar dòbriga imámo, od njéga. Veselíti naš móre to, in mísliti móremo: Sa res, Bóg nam je sílno dóber! *Eden je dóber, jedjál Kristuf, in ta je Bóg.* Bóg hózhe, de njegóvo dobróto sposnámo, de ga imámo sa svojiga lúbiga ozhéta, in lúbimo kakor otròzi njegóvi. *Bóg je moj, in vas vsih ludí ózhe, je rékel Jesuf.*

Ker nam je Bóg dosdaj tóliko dobrót skásal, nám jih bo skasováł tudi sa napréj.

Šaj mu je lóhka; vsigamogózhén je, samó hotéti mu je tréba. Švésti pa smo si, de tudi hózhe, ker je naš ózhe nar bólshi. Sanésti se tedaj smémo, de nam bo dajál shè dálej, kar je dóbno sa naš. Ti-mu se právi: *vúpati*. Bóg naš je dosdaj tu-di pred slégam obvárval, in bo naš she sa napréj. Védno je per-naš, in vé, kaj bi se nam sgodíti vtegnílo. Lúbi naš, in svésti smo si, de odverne vse po ozhé-tovsko od naš, kar se nam sgodíti ne smé. Jesuf vuzhí to práv lepó: *Vasbi las-jé, právi, so rashtéti vsi, de vam ne páde no-béden is gláve bres vólje vasbiga nebeshkiga o-zhéta.*

Navádni slégi ali navádne nesfrézhe is-vírajo is sgól korístne (núzne) postáve svetá. — Kakó dóbno postávim je sa naš, de léf gorí? Pa rávno to sturí, de vzha-si tudi híshe, vasí pogoré. Kakó dóbno je sa naš, de je vòda tekózha? Pa jih lóhka tudi dòsti vtóne v' nji. Kakó pri-jétno in mnógo flád imajo v' vústih je-dí? Pa jih tudi velíko sapelá, de se ob-jedó. Rávno táka je per vsih drúgih re-zhéh. Jim hózhe Bóg vséti njih dóbno lastnóšt, de si nihzher ne bo shkódoval s' njimi? — Takó bi vse dóbno pogínilo. Jesuf dá lep opodóbik ali perglího in právi: *Gospodár ni pústil svojim hlápzam smed psbeníze plevéla populiti, de višo s' plevélam vréd tudi dóbriga séména poruváli.*

Vézhi déla slégov in nesfrézhi bi se lóhka ogníli, ki bi se vuzhíli práv vúmni in dòbri biti. Bóg naš podvuzhí po stárisih in drujih dòbrih ludéh, in svarí pred tim in únim. Tudi nam je vúm dál, de lóhka samí spásimo in oflédimo, kaj, in kakó je kaj íhkodlívo, in de se várjemo lóhka. Zhe pa nózhimo poslúhati stárishov, duhóvnov in vuzheníkov, zhe se várvati nózhimo, si maríktír slég mārskako nesfrézho samí nakóplemo. Tíftkrat se vùzhimo slég is bolezhíne sposnávatí. Tudi to je dòftkrat dòbro sa naš, de obshalújemo svoje nápake, in smo drugizh vúmniši in bólfhi. Pa tudi drugim pomága to, in našh isgléd jih ípametje velíkrat.

Sdravílo je szèr grenko, pa bolník ga ràd vshíe, zhe ga osdrávi. Takó smémo tudi kaj húdiga rádi prenèsti, zhe nam je k' pobólfhanju. Polétno vrozhíno rádi terpimò, ki nam shíto in fádje sorí. Rávno takó práv je vóljno prenèsti tudi drúge tesháve, ki jih Bóg perpuští, de velíko dòbriga ohráni. Refníza je! Bóg mífli dòbro s' nami tudi takrat, kàdar nam kaj húdiga naklóne. Sanèsti se smémo na-nj, in vóljno prevsèti is njegóvih rók.

Povsamímo sdaj, kar smo se do síh málo od Bogá navuzhíli. Bóg je *edín, vézhen*, ktír je in shiví bres sazhétka od vékomaj

sám is sebe. Bóg je *všigamogózh*, ktír je nebó in sèmló in všè, kar je, s' svojo vóljo vstváril. Bóg je *nar modréjsh*, dóbrotó in korístno je všè vrávnal in šostávil. *Dúb* je Bóg, *všiga prizhiózh*, *všigavéden*, ktír je nevídno povšót, in všè vé in naréja. Njemu je tréba rězhi: Od tebe je všè, škosí tebe obštojí všè, tí si zhes vse Gospód *nar všsh*! O Bóg, *kđó ti je enák*! To Jesuf vuzhí: *Bogá mólí svojiga gospóda, in njemu slúshsh sámimu*.

Zhe dálej premíšlimo, de je Bóg tudi naš vstváril, in ta svét sa naše prebiválšhe perprávil; de je všè od njega, kar dóbriča vshívamo; de odverne tudi slég in nešrézho kólikor je tréba, in obrázha v' dóbrotó; sláští pa, de nam je mózh dál njega šposnáti svojiga nar bólišhiga ozhéta, zhe všè to premíšlimo: veselí móremo biti svojiga Bogá, in ga lubíti zhes všè! To vuzhí Jesuf: *Lúbí Bogá svojiga gospóda is zéliga svojiga šerza, is zéle svoje dúshhe, is zéliga svojiga vúma, in is zéle svoje mozhi*.

Zhe Bóga v' míšlih ogovòrimo: Ozhe nebélhki! tù per mèni si, in véšh, kaj s' tebój govorím. Sahválím se ti, de si mi bil do ših málo takó dóber. Prósím te, škasúj mi šhe dálej svoje dobróte, in odverni, kólikor ti dopáde, slég in nešrézho od mene. Persadéti si hózhem všo škerb, in biti tvoj dóber otrók i. t. d. Zhe takó s' Bógam govòrimo v' brúmnikh

míslíh, to je, pobòshno, timu se pràvi: mò-
liti. To Bogú slo dopàde. Vùzhimo se takó
vèzhkrat na -nj mísliti, Bogá veféli biti,
ga ferzhnéj lubíti, in mu smiraj bòl dopàsti.
Tudi bòlshi in brúmnihi ludjé smo takó,
in Bóg nam lóhka vèzh dòbriga fkáshe.

Tudi Jesuf sám je ràd mòlil. Shel je
ràd v' samòtne kràje, de je svojiga ne-
bèshkiga ozhéta sámiga pred ozhmí imel.
Velíkrat pa je mòlil tudi prízho ludí, in
jim dájal isglèd in návuk, kakó je tré-
ba mòliti, de Bóg molítuv vfhlíshi. Rékel
je: Nar poprej bódite takó brúmni in dò-
bri, kakor val vuzhím, pòtlej prošite
nebèshkiga ozhéta. *Dál vam bo gotòvo, sa
kar ga bote prošili.* Nizh dòbriga-mu ni ne-
mogózhe, in je sílo dóber ózhe, ktír
ràd dòbro sturí svojim otròkam.

Bóg pa per molítvi ne gléda na vùsta,
na to, kàr rezhèmo; Bóg gléda v' fer-
ze, na to, kar od njega v' ferzu míslim-
o in shèlimo, in káko savúpanje va-nj
imamo. *Bóg je dúh, pràvi Jesuf, v' dúhu,*
to je, s' míslimi in sheljami svoje du-
she, *in v' vesnizi ga mòremo moliti.* Zhe samó
s' vùstmi mólimo, sràven pa míslimo kaj
drújiga, ni práva molítuv; ker ferze ni
sdrúsheno s' tístim, kar govòrimo. Od
tákih pràvi Jesuf, de *Bogá s' sbnábli zbasté,*
njih ferze pa je délezh od njega.

Tudi mòremo per molítvi na to glé-
dati, kar prófimo. Velíkrat ménimo, to

in uno bi bilo pràv dòbro sa nas; pa ne-
béshki òzhe vé, de bi to nápek oberníli,
de bi nam shkódvalo. Kakó nas hózhe v-
shlíshati, zhega sa kaj táziga prófimo?
Bo kól máti dála svítel òjster nòsh svojimu
otròku, de naj si igra s' njim? Ali, ka-
kor Jesuf pràvi: *zhe otròk svojiga ozhéta sa*
ribo prófi, mu bo le kázbo dál? Zhe shèlimo
kaj táziga, kar je sámó na sebi szèr dò-
bro, po okólishinah pa tudi lóhka shkod-
livo, móremo mòliti takó: Ozhe nebésh-
ki, zhe mi je korístno, mi daj, zhe pa
nè, mi daj kaj bólishiga sa to. Timu se
pràvi: s' isrozhénjam v' bòshjo vóljo mo-
liti, in káshe právo savúpanje v' Bogá.

Jesuf je bil enkrat próshen od svojih
jógrov, de naj jih mòliti vuzhí. Jim rè-
zhe, takó molíte: *Ozhe nasb, kir si v' nebé-*
sh, vshgamogózhén, nar dobrótlivsh
Bóg! Posvezhèno bodi tvoje imé, o, de bi bil
sposnán povsót sa nar vshiga gospó-
da in ozhéta vsh ludí, de bil zhefhèn
povsót, in od vsh. Prídi k' nam tvoje kra-
léstvo, frézha, ki si nam jo naménil sko-
si Jesufov návuk. Sgòdi se tvoja vólja, kar
tebi dopáde, kàkor v' nebésh takó na sèmlí; v-
sè ravnásh pràv, vsè pràv gospodárish,
vliga smo vóljni, v' vsh rezhéh se ti isro-
zhimo, kar in kakor obernefh s' nami.
Daj nam dànas nasb vsakdánj krùb, vse, kar
potrebújemo ohránit svoje shivlènje; saj-
tro te bomo spet prófili. In odpústi nam na-

she dölge, persanësi nam nashe smóte in nápace, kàkor tudi mi odpúšťamo svojim dolsbníkam, ki so nam kaj sháliga sturíli. In ne vpéli nas v' skusbnjávo, obvári naš pred prevelíkimi teshávami ali vábami v' húdo; temúzh réshi nas od sléga, odverni po svoji ozhétovi dobróti vñe, kar nam shkódvati vtégne na dúlhi in teléfu. Amen, vschlíshi našho próshujo.

Lépa molítuv je to, zhe jo práv premíslimo in sastópimo. Vse nar shlahtnéjshi rezhí sapopáde v' sebi, ki premóremo Bogá sa-nje prótiti, in sráven tega je takó krátka. Jesuí je na rávnost vuzhíl: *De naj nikar ne délamo veliko besédi per molítvi; nebéshki ózhe vé she popréd, kaj potrebújemo in rád dá. Satórej ni tréba dólghih próshnjá, de bi ga omajáli.*

Tudi svúnaj molítve móremo veliko drúsiga dòbriga sturíti, postávím: se vuzhíti, délati, in vèzh tákih rezhí. Ne bilo bi práv, in ne móгло bi dopásti Bogú, ki bi hòtli to savolo molítve opuštíti. Oprávimo pobòshuo svojo molítuv sjútraj, opóldne, in svézher, pòtlej déljajmo s' prídám zhes dán, in med délam míslimo vèzhkrat na Bogá: Ozhe nebéshki, dopáde ti, de se rád vuzhím, de prídno délam. Daj, de mi pójde po frézhí od rók i. t. d. To so táke krátke molítve, które Bogú dopádejo. Ob nedélah in prásnikih,

ktíri so pobòshnosti posébnò posvezhèni, se spodóbi, de tudi vèzh mólimo.

Shè ena poglavítna rézh je premísliti, de bode Bóg našo molítuv vshlíshval. Ta je, de se sa tísto, kar Bogá prósimo, tudi samí trúdimo, de si íshemo s' svojo prídnoštjo, skerbjò in vmétalnoštjo samí to perdobíti; kar je mogózhe, samí sturíti in oprávití. Kdor tìga ne sturí, je léna njegóva molítuv. Pergóvor pa je: *Móli in déljaj. Komáraj, in Bóg ti bo pomágal.* Bóg je vsè takó na svétu vrávnal, de je délati potreba, in Jესuf naš je to s' besédo in djánjam vuzhíl. To káshejo prihódni isglédi.

Nar perva in nar shlahtnejši rézh, sa ktíro móremo Bogá pròsiti, je, de bi nam dál práv brúmni in dòbri biti. Sráven tìga pa móremo rádi na-nj mísliti, ga veséli biti, ga is ferza lubíti in mu dopásti sheléti. De se téga navùzhimo, móremo rádi od Bogá govoríti in táko govorjènje poslúshati, tudi mísliti pogósto, kaj vsè je Bóg sturil, in kakó de naš lúbi. Takó je bil Jესuf vúka shèlen she kakor otròk in mladénizh, in na rávnošt je djál: *Kdor je is Bogá, poslúsha bòshjo besédo*, to je, poslúsha rád in svestó návuk od Bogá. Zhe ne posnémamo Jესusoviga isgléda, mólimo dokler hózhe-mo: Bóg nam ne bo nígdar dál brúmni biti, zhe biti samí skerbí nimamo.

Zhe prófimo Bogá, de bi nam dál se v' fhóli in per kerfhanškimu navúku práv prídno vuzhíti, in enkrat práv pámetni biti, kaj móremo sturíti? — Rádi móremo v' fhólo in h' kerfhanškimu navúku hodíti, tam práv pásni biti na vse, kar golpód právio, in káshejo, se v' bránju, píšanju, rájtanju, i. t. d. terdno váditi. Takó móremo tudi pòtlej ravnáti, kàdar vèzh ne hódimo v' fhólo; pásni móremo biti per fléherni perlóshnosti na vse, kar pámetni ludjé govóre in sturé; rádi móremo poslúshati navúke, ktíre nam dájo; bráti dòbre búkve, ki jih dòbimo, bráno premísliti, in si takó sturíti persadévati. To so táki perpomózhki, ktírih se je tréba priéti, zhe hózhemo, de nam Bóg dá pámet in modróst.

Zhe mólimo sa sdrávje in dólgo shivlénje, ga móremo tudi várvati sámí, ne smémo se bres pomíllika, she mánj pa preshéno in bres potrebe v' nevárnosti ípusháti. Vézhi délfhkódjemo sámí sdrávju, ker ob nezhásu jémo in píemo, ki nímo nè lázhni nè shéni; prepáhnemo si shelódez, vpíánimo se s' mòzhnimi píázhami, ohládimo se prenáglo, kàdar smo vrózhi, sávremo si krí in správimó jo v' kíp s' jéso, shálostjo ali s' prevelíkím vesèljam i. t. d. Pòtlej Bogá sa stónj prófimo, de naj nam sdrávje ohráni, zhe ga sámí kásimo.

Štárishti in drúgi dôbri ludjé škerbé radi sa našhe sdrávje. Prepovedó nam, opomínjajo naš, zhe kaj vídio, kar mu je šhkodlivo. Tórej se ni nikóli dôbro fkrívati pred njimi, in pozhéti kaj na fkrívinimu. Sdí naj se nam tudi veseló ali igrázha, fzháfama vtégne fškódvati, naš préd, ali pòtlej v' húdo bolésen perprávití, in bití tudi pred Bógam veľik gréh. De naš Bóg pred tím obvárje, níkárímo zlo nízh ne šturímo, kar bi štárishti ne sméli védití, ali zhéšar bi naš bilo frám pred drúgimi ludmí. Jesuf je eniga bolníka, ktíríga je osdrávil, opomínjal: *Ne gréšbi po šib málo vézh, de se ti kaj hújšhiga ne sгодí.*

Dobrótliv Bóg naš je takó štváril, de ne móremo shivéti bres jédi in piázhe. Tudi ne najdújemo shívesha takó kákor shivína. Zhe sémle terdno ne obdelújemo, ne gnójimo, ne okopávamo, ne obšéjemo s' shítam, gráham, répo i. t. d. próšimo saštónj Bogá; nízh nam ne isráše. Tudi nam híšhe šhe ne štoje, in na shivòtu nam ne rášejo nè peréša nè koshúhi. Zhe hózhemo pod štrého prebívati, in oblézheni bití, móremo glédati, de si samí híšhe poštávimo, in oblazhílo omíšlímó. Rávno táka je per drujih rezhéh, ktíríh potrebújemo.

To je od Bóga práv módro takó narejèno, de tjè v'en dán ne shívimo kákor

shivína, bres premíflíka, bres fkerbí. Bóg je hòtel, de móremo mífliti, kakó bi li, kar je mogózhe, sami pomagáli, kar nam je potrebno in pridno, sami perpravili, sami perdobíli, kar nam déla shivlènje priétno. Takó so snájdi ljudje pòljsko délo, shivínsko réjo, in tavshent drujih rokodélstuv in vmétalnost, in vézh ki so svojimu vúmu persadéli, bòl ki so se mífliti vádili, pámetníshi so bili. V' nektírih krájih, kjer shívesh ludém ráse bres déla, in kjer bres pohíshtva in oblazhíla lóhka prebítejo, so navádno takó nevúmni, de kómaj Bogá posnájo.

Délo tudi nafhe trúplo vterdi in nam sdrávje ohráni; polájsha kervin tók po shílah in iskájo zélíga shivòta; jéd in piázha nam díshí, in tékne; tudi bólfhi pozhívamo, in spímo po délu. Pòljsko délo je práv nálasth sa to. Oprávla se v' zhístimu sráku; sdráve sémliske in sélfhine isdíshke ferkamo tlèt; glédamo lépo pebó in kráje, ki se védno spreménjajo pred nami; shlífhimo vesélo tízhje pétje; sónzhni shárki naf gréjejo; véter, iénza, désh naf hladés; zlo gerdó vrème, in mrás in vrozhína nam truplo pokrepzhájó; kósha je terdna, bárva sagoréla, in sdráva. Kakó mehkúshni in blédi so mestnáni próti nami!

Per igrázhab se nam sálo sdí, zhe se

práv pretréšemo, zhe tékamo in fkázhe-
mo. Tù dihtimo, in se pòtimo in smo
velíkrat bòl trúdni, kakòr bi bili prish-
li is tèshkiga déla; pa ne sménimo se sa-
to. Rávno takó naš lóhka tudi vperánje
per délu veselí, zhe délamo rádi. Délo
pàzh ne vpéha in ne vtrúdi takó, kakor
pléf in ígra. Slásti zhe se déla práv na-
vùzhimo, de vémo prevdáríti, in se ga
perrózhno in terdno lotíti, je trúda na-
pól mánj. Zhe s'he verh tìga pomíšlìmo,
kóliko dá prída in dobízhka vsáko délo,
naš gròsno obudí to.

Jesuf je v' svojih prídìgah in navúkih
ràd od prídìnih in bríhtnih délavzov isglé-
de jemál: sdaj od kméta, ktír je svojo
pšhenízo lepó ozhíštil, préden je jo v-
tjal; sdaj od vertnárja, ktír je terdno
gnojíl nerodovítnimu figovimu dervéšu;
sdaj od gospodínje, ktíra móko práv
s' kvásam vméši, de gré testó lepó na réd,
in dá ráhel dóber krùh; sdaj od gospo-
dárja ktír sgódaj vstáne, de nájme dé-
lavze v' svoj nógrad, in svarí tístè, ki
jih najde postópati: *Kaj stòjte túkaj bres déla?
pòjte v' moj nógrad, in si kaj saflushíte. — Ni*
bila Jesufova míšl s' tákimi isglédi tudi
délo perporózhati?

Jesuf oblúbi tístim, ktíri rádi in vúm-
no délajo, de jim Bóg ne bo nikóli per-
krátìl potrebniga shívesha, de bodo s' bòsh-
jo pomozhjó vsílej lóhka is-hajáli: *Pogléjte,*

právi, urábzje in druge tizbe: ne délajo, ne órjejo, ne séjejo, in nebéshki ózhe jih vúnder obráni. Pogléstje límbarje in vse róshe po trávníkib: ne shíwajo, ne prédejo, in so vúnder takó lepo oblézbene! — Níste ví ludjé vèzb kakor óne? Bóg nam je dál vúm, de snámo pólje obdeluváti, sjáti, shéti, in v' skéden pošprávití, shívati in présti; pa bi nam shívesh krátíl, ali kar she fzèr potrebújemo, zhe se vúmno in prídno sa-nj trúdimó?

Vídimo lámí lóhka, kakó je Bóg míloštív délu náših stárishev, kóliko jim dá srásti vsáko léto na polju, ki ga obdelújejo. Kákor je Jesuf nektíre hlébe krúha pomnóshil, de je bilo nekóliko tavshent lázhnih násítenih, in ostálo she droblánzov télko jérbašov; takó Bóg tudi pomnóshi májhino sémena, de shívimo zélo léto od njéga. Zhe dòbro gospodárimo, nam she kaj ostáne. Zhe stárishi perhránio vsák dán le káko stvárizo shíta, gráha, lézhe, jájz, kuretníne in shivíne, ki jo redé, mléka, másla i. t. d. kóliko se lóhka nabère zelo léto? — Ima trístó, pét in shédeset dní!

Kar stárishi perhránio, lóhka prodájo, de kaj dnárjov skúpíó. Vleskosi jim jih je tréba, de omíslíó, kar mánjka híshniga, kúhinjskiga in póljskiga oródja, oblazhíla i. t. d. Zhe príde tózha, huda létina, shivínska bolésen, ógenj, ali kákshina druga potreba, si lóhka kaj kúpíó sa-nje

in pomagajo. Pa tudi starájo se stárisihi, in ne bodo mógli smíraj takó délati in fkerbétí; mórejo tedaj tudi kaj sa svojo stárost na strán djáti. Mí samí podrásemo fzhálsama, in stárisihi naí hózhejo na kákíhino kmetíó perprávití, ali nam káko hílho, nívo, nekélko shivíne kupíti in kaj dnárjov sebjó dáti, de imamo kaj v' rokah, ki sazhnémo, timu se právi, *stárisihi naí hózhejo oddeliti, nam dóto dáti*. Jim nísmo dólshni pomagati gospodaritin vár-vati?

Zhe se sdaj per stárisihih téga vùzhimo in navádimo, vtégnemo enkrat samí sa-se dóbri gospodárji bití, in si opomòzhi. Pa predèlezh tudi ne smémo mahnúti. Nektèri ludjé se nikóli ne najedó, ne napíe-jo in ne naípé, smíraj so polni nepokója in fkerbí, de bi le vèzh na kùp správilí. Táki se lákomneshi in fskópzi imenújejo. Táki, právi Jესuf, *ne mórejo nikóli po Bógu frézbní bití, ker svoje serze na dnárje in blagó tvésio*. Kaj jim pomága, de jim Bóg svo-je darí podelí, óni pa jih ne vshívajo? Nevúmneshí! kadar enkrat svoje fskédne, f-brámbe in mófbne napólnio, in po tim vmerjejo; kdó bo vshíval, kar sapusté?

Le táke rezhí smémo perhránvati, ki si jih lóhka perkrátimo. Káka jéd ali piá-zha, postávím, je odvèzh, màrskadaj zlo

fhkodlíva. Jéd, ðeflíh je bólji kúp, na-
 líti rávno takó, in je rávno takó sdrá-
 va kakor ktíra drúga. Víno in vól po-
 krepzhá zhlovéka in déne le dòbro, zhe
 se strésno vshie; vòda je pàzh bólshi sa-
 shéjo, in jo bòl ogafí. Nektèro fukno
 ali zójg sa oblazhíla je bólji kúp, in srá-
 ven tiga mozhnéji, nektèra bārva māj
 shíva, pa tólkaj stanovitníshi in pāmet-
 níshi. Štáro oblazhílo, zhísto hránjeno,
 se vdá zhlovéku dólgo zháfa lepó i. t.
 d. Takó se dá per jédi, oblazhílu, oród-
 ju, ígri in drúgim kratkozahásvanju
 mārškaj perhrániti, bres zhefar smo lóhka.

Tístiga pa, kar nam je potreéno in spo-
 dóbno, si ne smémo níz pertérgati. Po-
 jíde naj nam postávim vřák dán vse pró-
 ti, ne vtèrpimo naj níz djáti na strán,
 faj právi Jesuf: *Ne škerbíte sa jútvi, bodi-
 te dovólni s' tólikaj, kar vam Bóg vřák
 dán podelí. Bóg, ktír vam je dál trúplo, tu-
 di gotóvo ne bo perpústil, de bi vam potreébniga
 shívesha in oblazhíla smanjkoválo. Ker vam je tí-
 sto dál, kar je vèzh, namrezh truplo in
 shívlènje, vař tudi ne bo pústil bres tí-
 stiga, kar je māj, kar potrebújete
 trúplo in shívlènje ohraníti. Škerbíte le,
 de bote práv brúnni in dòbri, de dopáðete Bogú,
 vse drúgo vam bo naversheho.*

Tólkaj je délavzov, ofobénjkov, pòs-
 lov, síróť, in tákih vèzh, ktiri so v-
 bógih hířh. S' tířtim se shivé, kar si próti

safllúshio vřak dán. Bóg jim dá sdrávje, mózh in rasvúmnost per délu. Zhe so brúnni, poshtèni, svestí, in délavni, jih drugi ludjé rádi vsámejo pod strého, jim dajo kàko opravílo, kàko délo; vřak dán ti lóhka télko perdobé, kar potrebújejo. Nektíri imajo she shèno in otròke sráven, poshtèno jih preshivé, so Bogú hvaléshui, in vézhi dél takó veséli, velíkrat vesélshi kàkor nar vézhi bogatínzi.

Zhe sbolé, se postárajó ali so betèshni, de si ne mórejo vézh sámí pomagati, škerbé sa-nje drugi dòbri ludjé, ktiri jim is vřmílenja dajo tóliko vbógajme, de je dovól sa njih shívesh. Ból ki je révesh vréden, rájshi mu perpomóre vřak po svojimu premoshènju. “Je bil védno brúmen in poshtèn, právi vřak, sám se je vpéral, dokler je mògel, in pomágal je terdno délati nam in drúgim; sdaj, ki ne móre sám vézh, mu móremo mi pomagati.” To réveshu práv príde, in vesél je lóhka, de mířlio ludjé takó dòbro od njega.

Vřáziga vesélí, zhe se govórí od njega: “Ta zhlòvek je brúmen in poshtèn, príden in vmétaln délaviz, je šplòh lépiga sadershànja;” — zhe ne vé nihzher nizh húdiga, ampak vři le dòbro od njega povédati. Vři, kar jih to šhlíshi, so mu

dòbri; vsi se rádi s' njim pezhájo, vsi so mu vdáni; vsi mu priátli, in mu postréshejo, v' zhìmur mu mórejo. To naj fléherniga obudí se takó sadershati, de bo imel dòbro imé per ludéh: *Dòbre imé je shláhtnisbi kàkor slatò in jrebrò.*

Bóg ni stváril sámiga mène, dál je tudi drúgim shivlènje, de so ludjé kakor jest, in djál jih je sráven mène na sèmlo; kakor práv nebélhki ózhe fkerbí sa naš vse. Bóg tedaj hózhe, de shívimo s' vesèljam na - nji fkúpaj; de, njegóvi otròzi, èden s' drúgim po brátovfko, priásno, ravnámo, se všiga sdershimo, kar pòkoj podíra, vse pa stùrimo, kar nasprótno frézho podpíra. Timu se právi fvojiga *blisbniga lubíti.* Druga sapóved, právi Jesuf, je pervi enáka: *Lúbi fvojiga blisbniga kakor sám sèbe.*

Bóg je práv nalásh vpravnál vse takó, de bi se lubíli èden drújiga. Sa to naš je takó vstváril, de se bòl vesèlimo, ki smo vkùp; de potrebújemo eden drújiga pomózhi, zhe hózhemo biti frézhni. Per ròjstvu se she to sazhnè. Bóg naš dá màjhine otròke na svét; vèzh lét smo flábi in nevúmni, de si ne móremo pomágati samí. Tu so nam stárisfhi potrebni; rádi se naš podstópio; fkerbe sa naš, délajo in

trúdio se, de perprávio, kar potrebújemo. Kélko fkerbí in déla so iméli she s' namí? Kóliko nam she sturíli, kar shívimo?

Ker so nam stárisíhi takú dòbri, kakó jim mí hózhemo biti dòbri? Dáti jim nizh ne móremo, nè délati sa-nje. Pa v' nasíhi mòzhi je: Sréti, kaj stárisíham dopáde, in sturíti s' veséljam, vse pa, kar jim ni všhézh, opuštíti; glédati, ali jim ne móremo nizh per njih opraviílih perpomòzhi; sdaj pozháfi se délati vuzhíti, de bomo enkrat, kadar smo vézhi in možnéji, vmétalniíhi in prídnííhi sa délo; rádi k' navúku hòditi in se terdno vuzhíti; rádi v' zérkvi biti, in pobòshno molíti i. t. d. Takó se je Jesuf sadershal, ki je majhin bil, de se vùzhimo od njega rávno táki biti proti s'vojim stárisíham.

Stárisíham poséбно dopáde, zhe jih bó-gamo rádi. Vézhkrat nam prepovedó pozhéti kaj, kar bi nas, ali pa drúge vtegnílo nesfrézhne sturíti ali hudòbne. To je pàzh dòbro; dòbro nam hózhejo, zhe nas tudi kásnajo ali fhtráfajo savolo tega, de ne sturimo sa napréj vézh kaj táziga. Vse, kar nam sapovdújejo, zíla, de bi bili pámetni, vmétalni, prídni, brúmni, s' eno besédo, dòbri ludjé. Táke nas imajo rádi stárisíhi in vsi dòbri ludjé; dòbro nam je, in nam bo. *Spashtúj ozhéta*

in máter, právi Jesuf, de bosh dólgo shívet, in de se ti bo dóbno godílo na sémli.

Vézhi brátje in sèstre, hlápez in dékla pomágajo stárisham délati domá in na pólju, in perprávití vsè, kar je prídno tudi nam. Štárji so, mozhnéji in vúmni-fhi kakor mí; tudi rádi naś imajo, sa naś fkerbé in nam velíko dóbriга fkashe-jo, zhe smo priásni s' njimi. S' svojimi mizhkanimi bráti in sèstrami si lóhka i-grámo, in imámo velíko krátkiga zháśa; pa móremo lepó s' njimi ravnáti, jim nè nagájati, in várvati, de se jim kaj sháliga ne sгодí. Zhe smo takó dóbri in priásni, naś imajo rádi máli in velíki brátje, sèstre, pòlli in vsi ludjé.

Ki bi naśhi stárisfhi, velíki brátje in odráshene sèstre pomerli, sháloſtno bi bilo to! — kjé bi pòtlej pomózh ífkáli? Per défhzhiku, strízu, tètí, bòtru. Vse-lej so bili takó priásni proti nam, kàdar so k' nam prífhi, ali pa ki smo jih ob-ífkáli. Njim bi bilo bòl már sa naś, kàkor drúgim ludém, várvati bi, kar bi nam stárisfhi sapuſtíli, vséli naś na dóm, in fkerbéli, de bi se kaj vuzhíli in lepó sadershali. Bi pa saflushíli to lubésen, zhe bi jih mí ne lu-bíli, in jim dopáſti ne ífkáli?

Zhe máteri hlép krúha permánjka, ali zhe nimajo grábel, matíke ali kaj tázi-ga h' komu póshlejo? Zhe hózhio ózhe kaj tèshkiga ualoshíti, in mánjka ludí,

koga prófio? Ki bi po nòzhi tatjé lomí-
li v' hífho, ali pa se naklúzhila kákshí-
na drúga nesfrezha, koga bi na pómozhi
klizali? — Soléde. Vsi ljudjé po vási nam
rádi kaj posódio, in pomágajo rádi, zhe
so nam dòbri. Káki pa móremo býti, de
nam bodo dòbri? kakó se jim perkupiti?
Zhéfa se móremo várvati? Zhe shélímo
lubésen od njih in pomózh, jih móremo
tudi mí lubíti, in jim pomágati, kólikor
nam je mogózhe.

Ki bi jélo v' našhimu krájugoréti, kdó
bi pomágal gasíti? ki bi se naš kák húd
pef, ali dívji vól v' blíshni vási lótil,
kdó bi jih odpódil? Ozhe gredó nektír-
krat dèlezhi po deshéli; akó bi pót sgre-
fhíli, koga bi vprašháli? ko bi kam s'
vósam sadéli, ali pa se jim koló stárló,
kdó bi jim pomágal odnáshati, ali pa
posódil koló? ko bi ke sboléli, kdó bi
se jih podstópil? — Mí tudi ne vémo,
kám she pridemo, in kjé bomo pomó-
zhi ptújih lidí potrebováli; satórej mó-
remo pomágati tudi fléhernímu ptújimu,
v' zhímur mu móremo.

Jesuf vuzhí to sílno lepó; právi: *Vše,*
kar hózhefsh, de bi ti ljudjé sturíli, stúri tudi ti njim.
Tí hózhefsh, de bi bili drúgi priásni in
postréshni proti tèbi; bodi tudi tí priásen in
postréshni proti njim. Tí shelísh, de bi
drúgi poshténo, odkrítoferzhno, in po
pravízi s'tebój ravnáli; ravnaj rávno takó

tudi s' njimi. Tí si vzháfi v' tih ali únih okólfhinah, kjer shelífh, de bi ti drúgi kaj posodíli, dòbro fturíli, pomagáli; ftú-ri jim rávno takó. Takó bodo tvoji pri-átli, in per drúgih perlóshnostih tudi te-bi rádi pomagáli. *S' kàkorfhino méro vùn mé-rite, právi Jesuf, s' táko se vam bo mérilo nasáj.*

Bila bi pa gòla dobizhkaría, práсна lástna lubésen, ki bi le tístim fturíli dòbro, ki vúpamo spet kaj dòbriga od njih. *To fturé, právi Jesuf, tudi gréshniki.* Shláht-níshi móremo ravnáti, is dòbriga ferza fturíti dòbro tudi tístim, ki nam ne mório poverníti. Takó je Jesuf, ki je na sém-li shível, vbógim pomagál; osdravlovál je bolníke, nafítoval lázhne, toláshil shálostne, in révníshi ki je bil kdo, vé-zhi mílost mu je fkásal. Takó je tudi nam perporózhal, vfmíleni biti próti vbó-gim in framákam. *Tudi kòrez vòde vam bo nebéshki ózbe gotóvo povernil, ki jo sájmete shé-nimu.*

Ravno takó vuzhí Jesuf nobènimu nizh húdiga fturíti. *Kar nózhesh, de bi se ti od drúgih sgodílo, tudi tí nikómur ne ftúri.* Tí ni-mash rád, de ti drúgi po shítu vósio, shívino po njemu pásejo, ali fzèr kàko fhkódo fturé; tedaj tudi tí drúgim téga ne ftúri. Tí nózhesh, de bi te drúgi gol-fáli, ti kaj predrágo prodáli, ali te ga-níli per kupzhjí; tórej tudi tí drúgim

nízh táziga ne štúri. Jesí te, zhe drúgi kaj hùdiga od tebe natolzújejo, rádi poslúfhajo, in med ludí rasnáfhajo; tudi tí tedaj nikómur kaj táziga ne štúri. S' èno besédo, tí nózhesh, de bi te kdo, bodi kàkor hózhe, rasshálil; tudi tí tedaj téga nobènimu ne štúri.

Švoje štárishe, bráte, sèstre, továrshe lúbim; pa se mi vùnder perméri vzháši, de jih s' zhém rasshálím. Sgodí se sdaj tjè v' en dán, sdaj is svojoglávnošti, sdaj is nevúmnošti. Pòtlej se kfám, ki vídim, de jih sháli in dráshi. Prósim jih, de naj mi ne samério prevèzh, temuzh odpusté. Zhe se tedaj drúgi mèni smótio, ki me imajo szèr rádi, ali pa faj ne míšlio tak hudó, jim nisim dolshán túdi jest ràd odpustíti? En jóger je Jesusa práshal: *Kólikrat mu mórem, ktír nad menój gresbí, odpustíti? mar sèdemkrat?* *Jesuf mu odgovorí: Né le sèdemkrat, temúz b sèdemdesetkrat sèdemkrat.*

Le málo je takó hudòbnih ludí, de bi druge is nevoshlívošti, sovráshtva, prešhèrnošti ali kàke druge hudobíe shálili. Táki ludjé se sovráshniki imenújejo. Tudi té naš Jesuf vuzhí lubíti. *Lubíte, právi, svoje sovráshnike, štúrite jim dobro, ktiri vas sovráshio, molíte sa tíste, ki vas shálío in pregánjajo. Gléjte, vašh ózhe, ki je v' nebésih dá svoje sònze sjáti po dòbrih in budòbnih, in dèsh iti pravízhnim in krivízhnim. Tudi próti nehvaléshnim in hudòbnim je dobrótliv. Pokáshite, de ste njegóvi*

otròzi; posnemajte njegovo popolnoma dobroto; bodite milostivi kakor je on milostiv tudi proti hudòbnim. Saj smo dòstikrat sami nehvalèsni Bogu in hudòbni, in pròlimo ga vèak dàn v' ozhenàshu, de naj nam nashe dolge odpusti; torej mòremo tudi mi svojim dolžníkam is serza odpustiti.

Ne bilo bi dòbro, ki bi se od hudòbnih dàli sapelati, de bi bili hudòbni proti njim, kakor òni proti nam. S' tim bi njih sovrašhne serza le she bòl rasdrashìli. Zhe jim pa dòbri ostànemo, in namesti se mašhvàti, dòbro sturimo, bodo enkrat snabíti sposnàli, de jih lúbimo, in de so nas po krivízi sovrashìli. To vtégne sturíti, de bodo sa naprèj naši dòbri priàtli. Zhe svojimu sovrašbniku dòbro sturish, mu nakopàvash sberjàvzo na glàvo, to je: fràm ga bo gròsno, de hudó s' dòbrim povrazhújesh.

Kdo postàvim je tvoje dòbro imé otkrúnìl, ti sturil kako fhkòdo, te ogolfàl ali ti kaj vkràdil, ali lòtil se tvoje pravíze, ne smèsh mu biti sovrash savolo téga. Jesus vuzhí lépo réd, po ktiri je v' tàkíhíhíh okòlfhíhíh mogòzhe príti k' svoji pravízi. Pràvi: Zhe ti kdo krivízo sturi, ogovòri ga priàsno nar poprèj sámiga. Zhe te ne poslúsha, pèrvsàmi she eniga ali drújjiga priàtla, de mu njegòvo krivízo pred ozbí postàvio. Zhe tudi sa leté ne màra, povèj opzhini (gmájni).

Opzhiva ima svojo gospòlko postàvleno

nalásh sa to, de ohráni lubésen, mír in pravízo med ludmí. Poněse se sa dōbre soper hudōbne, klízhe golúfe pred-se in opravlívze, vjáme tatóve, tolováje, vbiávze in drúge maloprídne ludí, oframotí jih in kásna, kakor saflúshio, v blágu, na shivòtu ali shivlènju. Jesuf opomínja fléherniga, kdor je komu kákshino krivízo sturil: *Správí se ráji préd s' svojim sōpernikam, de te sodníku, in sodník rábelnu ne isrozbí. Szér bosh gotovo mōgel po vsi ojšrósti plántati sa svojo krivízo.*

Pred gospósko spodobno vsák lóhka pové, kar se ima pertóshiti, in tóshen se lóhka pohlévno odgovorí; takó ni nobéniga prepíra ali kréga. Sodníki poslúfhajo svestó, in prevdário, kdó ima práv. Zhe nájdejo, kakor se velíkrat sgodí, de je rézh sahomotána in dvómna vsa, ali faj nekóliko, pogovárjajo obá, de naj se správita na lépimu. Zhe pa vídio, de ima práv ktír, mu persódio, in úniga navíjejo pròstiti sa saméro, poravnáti fhkódo i. t. d. Tudi posvaré ga savolo krivíze, in pokásnajo.

Ktír tòshbo sgubí, méni māršikadaj, de se mu krivíza godí; ali pa ga je frám, in míšli fhe bōl nagájati svojimu nasprótniku. Pertóshi se tedaj napréj per víšhi sòdbi. Víšhi sposnavávzi presódio spét zélo právdo. Vézhi dél pa se pokáshe, de je bila pravízna pervá sòdba.

Povséviz tòshbe móre takrat plazhati pravdníno, potrátó in samúdo, ktíro je s'vojimu nasprótniku nagnál. On sám je dvákrat télko satrátil, s'voj zháf in s'voje opravíla v' némar spústil, in sdaj ga je fhe bòl frám, in fe gríse fhe bòl. To naj v'fák dòbro pomísli, prédén spred sdólne fòdbe preshéno sashène právdo pred vífhi fòdbo.

Sòdhe imajo s'voje postáve, po ktirih mórejo sodíti, in ktíre jim povedó, kaj fléden smé, kaj nè, kaj so ludjé eden drúgimu dolshní, kaj je flédnimu perpu-fhèno, sapovédano ali prepovédano, tudi, kakó so pokásnati tísti, ktíri jih prelómio. Te postáve dája knés ali poglavár deshèle. Prevdáriti dá s'vojim vuzhènim in prebrísanim svetvávzam, od kóde de prepíri rádi prídejo, kakó bi jih bilo mòzh opovréti ali poravnáti, in kaj de je splòh njegóvim lúdstvu k' prídu, míru, ali pa k' fhkódi. Velíkrat je to teshkó; kar je korístno nektèrim, je fhkodlívó drúgim. Knés deshèle bi rád v'strégel všim; ker tiga ne móre, vkáshe, kar je dòbro sa vézhi dél lúdi.

Poglavár deshèle tedaj fkerbí s' s'vojimi sapóvdi, de bi shivéli, kar je mogózhe, vši v' míru, in sturíli, kar je nam in drúgim korístno. Ravno to hòzhe Bóg po Jesufovimu vúku, ktir právi: *Lúbi s'vojiga hlísbniga kakor sám sebe. To je drúga*

spoved. Poglavár deshèle je postávlen, de naš jo pergánja spolníti. *Híšbnik je bòshji, tebi k' prídu; vkasúje nam s' svojimi povèlji; sdólne gosspófke, sòdbe in opravílnike nam postávi, ktíri naš imajo oblást peršíliti k' dòbrimu, zhe nózhemo sami rádi.* *Sléhera dúšba naj bo gosspófki podlòshna; od Bogá ima svojo oblást. Kdor je oblásti vštávl, se vštávla bòshji narédbi; Bóg namrezh je takó narédil, de bres gosspófke ne mórejo ludjé biti.*

Kdor práv ravná, se mu ni tréba nízhati pred gosspófkinó oblástjo. Veselí ga shè, de naganja k' dòbrimu njega in drúge, in várje pred krivízo hudòbnih. *Zhe pa budó délašb, bój se; on, deshèlin gosspód, nima saštónj svojiga mészba, oblásti, ktíro mu je Bóg dál; hudòbne vkasúje prièti, slushábnik je boshji in masbhváviz, de ga strahúje, ktír budó déla. Bódite tedaj podlòshni is potrebe: ne samó savolo kásni, ktíri málokadaž odíde hudòbnik, temúzb tudi savolo vesti; Bóg val bo dál v' sadrége, zhe se njegovi rédi, kar gosspófke tízhe, v' brán stávite.*

Deshèlin knés ne vgánja in ne krotízhí samó hudòbnih po deshèli; bráni naš tudi pred svunánjimi sovráshniki. Zhe hózhe kák mejázh v' našho deshèlo s' svojim bòjštvam ropíti, mu postávi naš knés armádo našpróti, bráni mu deshèlo, in ga nasaj sadreví. Takrat je *vòjška*. Nekádaž so mógli velíkrat kmétje in meštnáni

fézhi po oròshju in na vòjsko iti. Vse rokodelstva so stále, pólje ni bilo obdélano, in shivína nè preskerblèna. Zhe je bila vòjska vèzh lét, je vítála dragína in lákota, sa ktírima so vèzhi dél bolésni prishle in mrétje. Sdaj shpóga deshèlin gòspódar nekaj ludí sa vojškó.

Opráva téliko tavshent bojákov ali foldátov, njih plázha, obléka, oròshje i. t. d. vñe to je vmérjeno gròsno na tánjko; pa vùnder velíke shúme snèse. Shtevílo svetvávzov, ki jih poglavár deshèle potrebuje, fodníkov in drúgih flushbárjov je spet velíko. Ludjé so, ki so se dólgo in s' velikimi potrádami vuzhíli, ki imajo sdaj velíko mísliti, prevdárvati in písati, torej mórejo tudi bólshti plázhani biti, de flúshio svesto in pridno, in de ohránio zhást pred ludmí. Sád-nizh gré velíko dnárjov, v' drúge módre napravke in omíslíke, ki jih je tréba po deshèli, in ki móre knés deshèle sa-nje fkerbèti.

S' tákimi naréjki knés vláda (regíra), in deshèlo várje. Ktíri v' deshèli prebívajo, imajo ta dobízhih, de so per pokóju, veséli in bres fkerbi; tórej je po pravízi, de perpomórejo vsi, vláak nekóliko, k' véntanju tih potrát. Poglavár deshèle rèzhe te vtráte prerájtati na tánjko, in raspísati po zéli deshèli. Raspíshejo jih po rasdeshélkih in kresháh na

mésta, terge in vafí, in v' tih na hífhe. Raspísine príde takó le nekaj máliga na hífho; sráven tiga se fhe pravíza íhpóga, de tíst, ktír je premóshníthi, ki ima postávim vézhi in bólfhi sémlo, tudi vézh plazhúje, mánj pa, kdor mánj premóre. To plazhvánje se *dávik* ali *dázja* imenúje.

Však dóber podlóshen plázha vóljno in poshtèno dávik, ki ga sadéne; nekóliko perpomózhka je to sa potráte, ki jih knés ima per njegóvi várvi in brámbi. Tu di drúgi dájajo sráven vfi, však ívoj sadévik. Kar je práv per drúgih, je tudi per njemu práv. *Satorej mórete tudi dázje dájati. Dajte tedaj — kar fte dolshni; dázjo, komur gré dázja; zefstovíno, komur gré zefstovína.* Jesuf je bil enkrat práfhan od hinávkíh ludí: Je dolshnóft zefárju dázjo dájati ali nè? Rèzhe fi dázín dnár pokásati in práfha: Zhigáva podóba in zhigáv napíí je na-nj vtílnen? Odgovoré: *Zefárjova.* Jesuf rèzhe: *Dajte tedaj zefárju, kar je zefárjoviga, in Bogá, kar je bóshjiga.* Tudi na náfhíh dnárjih je zefárjova podóba, ki nam ga je Bóg dál sa deshélíniga knésa. Zhe hózhemo Bogá spofhtuváti, móremo oprávití poshtèno dávke poglavárju deshèle. Tudi Jesuf jih je oprávlal. Enkrat, ki mu je dnárja mánjkaló, je zlo zhúdesí ístúril, de je potovíno oprávil sa-se in sa ívoje jógre.

Dosdaj smo se vuzhili sgól táke Jesufove navúke, ki so ozhíti, jásní in lóhka sapopásti. Samí per sebi smo zhutíli: réf je, gotóvo je takó, kakor náš Jesuf vuzhí. — Gospótki móremo to sturíti, de náš várje, — próti drugim ludém móremo táki býti, de náš imajo rádi; — takó móremo samí sa-se fkerbétí, de bomo s-hájali in svoje sdrávje ohraníli; — mísliti móremo takó od Bogá in takó mu dopásti ískáti, de ga bomo veséli. Táki navúki, ki náš Jesuf vuzhí, kákshini móremo býti próti Bógu, samí proti sebi, in proti svojimu blíshnimu, se imenujejo: *djánjiski navúki*.

Jesuf nam je dál s-he drúge navúke, ktíri so nekóliko tamnéjši in fkrítíši, ktirih tedaj vèzh takó ne sapopádemo. Pa mísliti je tréba, tudi tí navúki mórejo resnízhni býti in dòbri, ker jih je bòshji vuzheník dál. Švésti smo si, de je vsè dòbro premíslil, kar nam je povédal, in de nam dòbro hózhe. Sanesèmo se tedaj na njegovo besédo, de je takó. Timu se právi *vérvati*, in táki navúki se imenujejo: *vérini navúki*. Nar imenítníshi smed njih so tí:

Jesuf je vuzhíl vsélej *eniga sámiga Bogá*, níkól vèzh. Pa je govóril tudi od *Ozhéta nebéshkiga*; od *Šína*, ki je *Eno s' Ozhétam*; in od *svétiga Dúha*, ktir ís-hája ís Ozhéta in *Šína*, in je s' Ozhétam in *Šínam eden*,

in ravno tíst Bóg. Takó nať podvuzhí, de so *tri bòshje peršhòne*, Ozhe, *Sín, in svét Dúh*; pa tí trie imajo eno sámo bòshjo natóro, so *Eno*, to je, *en Bóg*. To imenújemo svéto Trojízo. Návuk od svete Trojíze je tedaj ob krátkim letá: De so trí bòshje peršhòne, Bóg Ozhe, Bóg Šín, in Bóg svét Dúh; pa vse tri so le en sáam Bóg, ker so vse trí le eno sámo bòshje bitje, ena sáma bòshja natóra, ktíro imajo eno in ravno tísto vse trí vláka vso. Velíka je ta íkrivnosť: ne smémo jo berbati, nihzher jo ne sapopáde.

Bóg Ozhe je stváril nebó in sémlo, in vse, kar je, in shiví. Bres shtevíla velíko je bòshjih stvarí, shivézhih in neshivézhih, in ena pred drúgo so lepé. Ktír zhlòvek postávim samóre s' všim s'vojim vúmam le eno róshizo sapopásti, ki jih je Bóg télko dál po sémli? Pa she zhúdníshi je narejèno nebó nad nami, sónze, mésez, in svésed bres shtevíla. Naj bi vídili vse te stvarí bòshje od blíso, osterméli bi. Nar imenítušhi stvarí bòshje pa so, kar jih je s' pámetjo obdarováni, angelzi in ludjé.

Angelzi so brestelésni duhóvi; imajo pámet in vóljo, trúpla pa nè. Bogá zhaštíti so bili vstváreni, ga lubíti, mòliti, in mu flushíti, ludí várvati, in biti vézh-

no isvelízhani. Tífti, ktíri so bòshjo vóljo fpolníli, so per Bógu, ga vékomaj glédajo, in so isvelízhani in frézhi per njemu. Nam ludém pa shelé vñe dòbro, naf lúbio, se vefelé, zhe smo brúmni in dòbri, prófio Bogá sa naf, naf várjejo, imajo fkerb sa naf, Bóg vñhlífhiva njih lubésen, ki jo imajo do naf, in je po njih na sèmlí she velíko dòbrigasa na fhe isvelížhanje fturil, velíkrat jih vídno po tákih oprávkíh na sèmló poslál. Enkrat se bomo vékomaj s' njimi vídili per Bógu. .

Zhlovéka je Bóg djál is perviga dva na sèmló, moshá in shèno, ktíríma je bilo Adám in Eva imé. Nepopázhena fta prífhla is bòshjih rók, s' lépo neotámne-no pámetjo, in nepokasèno vóljo; in obílnó fta iméla mozhi is Bogá dòbro sposnátí in ráda fturíti: tudi nevmerjózha fta bila is Bogá. V' paradísh jih je djál Bóg, lép lép kràj, ki jima ga je naláfh perprávil; s' vñim jih je preskerbel, vñe jima isrózhil; samó fadú jéfti nekàziga dervéfa jima je prepovédal, in sashúgal, de bota vmerjózha, zhe ne dershita njegóve sapóvdi.

Adam in Eva fta sposnála dolshnóft Bogú bíti pokórna, in ker je bila fhè nepopázhena njúna vólja, jih tudi nizh ni gnálo bòshje sapóvdi prelómíti. Ker je Bóg ludém po angelziñ she télko dòbriga

sturil, lóhka verjámemo, de jim je dál Bóg túdi sa perva zhlovéka káko fkerb: faj sta bila she le stvárjena, in sta mār-fikake pomózhi potrebovála, angelzi pa naš lúbio ludí, in jim je velíko mār sa nashe isvelízhanje.

Pa nektíri angelzi so se popakdráli, in niso deršháli bòshjih sapóved, nè spolnili vólje njegóve: napùh, nevoshlívošt, nepokórhina jih je prevsela. Eden téh spák, ki ga Krístuf vájvoda imenúje vsih drújih, se je perhlínil k' Evi. Sazhnè ji hváliti kázha sád prepovédan, de dája modróšt, in de jédza déla enákiga Bogú; in prevéríti si jo persadéva, de ga je Bóg is nevoshlívošti Adamu in Evi jésti prepovédal. Eva sád premishlúje, vídi de je lép, sazhnè jo míkati, féshe, vsáme, jé, ga dá jésti tudi Adamu, in gréh je sturjèn. Takó se godí zhlovéku, ktir ne verjáme Bogú!

Tiga sapelívza imenúje Krístuf *vájvoda vrágov, hudízha, sātana, oxbéta lashí, zhlovejhkiga ubívza, tiste, ktiri so se s' njim sterníli, pa angelze ali vráge njegóve. V' pekel jih je Bóg páhnil, in vékomaj so pogublèni. Vézhi dél jim právimo hudízhi, vrági vsim splòh. Hudòbni so, shelé hudó zhlovéku, fhkódvati ludém in jih sape-lati v' gréh. V' njih drúshino prídejo vsi hudòbni po smerti.*

Po gréhu se je Adámu in Evi vše spre-
bernilo. Vést jima je sazhéla perpékati;
Bóg jih je is paradísha isgnál in jima smert
napovédal, in velíko nadlóg in britkóst;
mózh, ki sta jo iméla is Bogá dôbro
lôhka sposnâti in sturíti, je sgínila; pá-
met jima je otamnêla, vólja se spazhí-
la; nevédna, k' húdimu nâgnena gréshni-
ka sta bila, in nesmóshna sposnâti in stu-
ríti, kar je práv, od sdaj sa naprej. Po
tim sta dobíla otròke, ktíri so bili rávni
táki, in rávno táki otrózhji otròzi noter
do nas.

Vídimo samí, de bi tak nè, de smo
she is mládiga gròsno ábotni in nevúm-
ni. Štaríshi, vuzheníki in drugi pámetni
ludje mórejo pásni biti védno na nas,
naš vuzhíti, svaríti, opomínjati, kaj de
naj délamo, in zhéfa naj se várjemo.
Tudi naša pámet je otamnêna. Pa zhe
smo tudi podvuzhèni v' dôbrimu, nima-
mo nizh práviga, velíkrat zlo nobèniga
vesèlja do dôbriga; tudi mi smo nâgneni
k' húdimu, tudi naša vólja je spázhena
in pokasèna. Ta déla, de velíkrat dôbri-
ga nè samo ne sturimo, temuzh zlo shlí-
fhati nózhemo, de nam je sóperno.

Pa she vèzh: kakor sgól Adamov od-
ród ne premóre nobèn zhlovèk vèzh dó-
ber biti, in tórej tudi Bogú nè dopásti.
She v' isvíru ali sazhétju zhlovéka je
zhlovékova vólja gréhu vdána in pre-

gréfhna, in zhlòvek gréfhnik she v' ròjst-
vu. Tudi mí smo gréha deléshni pervih
stárislhov. Imenuje se *poverban*, alibòl práv,
isviren gréh, ker is naših pervih stárislhov
isvíra v' naš vsè. Med djánjskim gréham
in to nápzhnastjo, ki se je vsák zhlòvek
is Adama v' ròjstvu navsáme, ni drújiga
raslòzhka svúnaj ta, de se v' djánjskimu
gréhu gréhu vdána vólja she v' djánju
gréhu vdána in pregréfhina pokáshe, v'
májhinimu otròku pa she lét zháka táka
na dán príti. Obója vólja je tedaj sámá
na fébi enáka, obója gréhu vdána in
pregréfhina, obója pogublènja vrédna.
Ták je zhlòvek po Adamu: sám sebi
prepušhèn je pogublèn, in ne móre príti
v' nebéfa.

Pa smílen Bóg ni sapústil zhlovéka no-
bèn okomíg, nè kar bi s' ozhmí trènil.
Otét zhlovéka je dál svojiga lástniga Ší-
na. Sám Šín bòshji je vsél popráviti, kar
je zhlòvek pokásil, v' sé she tíst okomíg,
in zhlovéka od pogublènja odreshíti. V'
svojimu Šínu in savolo njega se je spet
fklènil Bóg s' zhlovékam mu dájat svojo
pomózh po rávno timu svojimu Šínu. V'
timu nòvimu fklènu, ki se je med Bó-
gam in zhlovékam perzhél v' bòshjimu
Šínu in savolo njega, she Adam ni bil
vèzh nesazhímen práv shivéti in premá-
gati húdiga nàgнення, desilíh ga je bilo
velíko.

Ker tedaj právimo, de je zhlòvek is Adámoviga gréha nesmóshen dóber biti in smágati húdo nàgnenje, je to le sastopíti od zhlovéka kakor gòliga Adámoviga otròka sám sebi prepulhèniga, nè pa fklénjeniga s' Bógam po bòshjimu in v' bòshjimu Šínu. S' Jesufam Kristufam, in po njemu s' Bógam fklénjen samóre vse zhlòvek s' bòshjo mozhjó, ki jo po njemu is Bóga dobíva.

Šhkóda tedaj, ktíro je Adam flúril, in Kristusova pomózh si grésta smíraj vfhtrízu: odklèr je zhlòvek popázhen in gréfhnik, je tudi Kristuf zhlovéfhki pomozhník in refhník. Kakor sgól Adamov otròk je bil in je zhlòvek vsák zhàf nesmóshen dóber biti; in savolo tiga gréha, te zhlovéku vrojène gréhu vdáne nàpzhnosti pogublèn: v' nòvimu fklènu s' Bógam po Jesufu in v' Jesufu Kristufu je zhlòvek bil in je smóshen práv shivéti vsák zhàf, in zhe práv shiví, ni pogublèn.

To velíko pomózh je Bóg prezej Adámu in Evì napovédal, pòtlej pa je fkosi fhtíri tavshent lét preróke poshílal vsè fkosi, in jo po-njih ludém rasodéval smíraj bòl. Prerokváli so, de bo Šín bòshji, ktíriga so *Mesía*, to je, *Poslánza* imenváli, sám prishel na sèmlo, in kdáj de bo prishel; kjé de bo ròjen; de bo pregánjan, sanizhván in fovráshen; de bo

velíke zhúdeshe délal; de bo ofrézhil vel' svét, in ga vuzhíl Bogá posnáti in lubíti; de bo terpel in vmerel sa ludí, in s' svojo smertjo naš od gréha, in kásni ali shtrafinge odréshil, ki smo jo sa gréh saflushíli; de bo spet od smerti vstál; de se bo njegov návuk po vsímu svétu rasshíral, de se bodo nesnabógi ali ájdje k' Bógu spreoberníli, in de ne bo njegóviga vúka nikóli kónez. Táke, in she vèzh drúsih rezhí so preróki právili od Mesía; Bóg jim je rasodel táke rezhí, kakor v' Jerusalemskimu tèmpeľnu Šimeonu in Ani. Tudi mnóge shège in daritve je ludém Bóg vkásal, które so Mesíovo terplénje in njegovo smert poménvale.

Is téga se vídi, de so she nekàdaj védli velíko od Mesía, velíko od pomózhí, ki jo je Bóg sklènil skásati ludém. Shárki, takó rekózh, so bili to, ki so pred Jesufam shli, kakor pred sónzam, préden is sa-góre peršía. Pa Jesuf naš je she le práv na tánjko podvúzhil vsè, po tim ki je sám prishel na sèmlo.

Ròjen je bil od Maríe divíze. Kakor Bòshji Šín je Jesuf s' nebéshkim Ozhétam eden in rávno tíst Bóg, in nima nobène mátere; od Bogá Ozhéta je ròjen od vékomaj bres sazhétka; vsè lastnósti bòshje, ki jih ima Bóg Ozhe, jih ima tudi òn od vékomaj. Pa is lubésni do naš je

Jesuf hòtel tudi zhlòvek biti, in zhlovéfhko natóro vséti na - se, kar se je sgodílo, ki ga je divíza Mariá rodíla; in po zhlovéfhki natóri nima Jesuf nobèniga Ozhéta, temùzh sámó máter, divízo Marió.

Dve natóri ima tedaj Jesuf bòshjo in zhlovéfhko. Pa obé natóri sti takó s - edínjene v' Jesufu Kristufu, de sti obé natóri, njegóva bòshja in nášha zhlovéfhka, ki jih ima, ena sama perfhóna ali oféba, en sám Kristuf, kakor postávim dúsha in teló le en sám zhlòvek. Tému s - edínjenju bòshje in zhlovéfhke natóre v' eno sámó perfhóno ali ofébo se právi: *Vzhlovézbenje bòshjiga Sina.*

Ta Jesufova perfhóna je bòshja perfhóna, nè zhlovéfhka; natóro zhlovéfhko, ktíra je ena in ravno tísta vših naf, je Šin bòshji sebój s - edínil, nè káziga zhlovéka pašámesniga; zhlovéfhko natóro tedaj ima, in je práv zhlòvek, perfhóne zhlovéfhke pa nè, temùzh njegova bòshja perfhóna je tudi perfhóna zhlovéfhke natóre v' njemu.

Velíke íkrivnostíi so te resníze, ne smémo jih vertati. Nobèn zhlòvek jih ne sapopáde. Tudi nam niso sa to rasodéte, de bi jih sapopádli; temùzh sa to, ker so študéniz in isvírik vših dobrót, ki nam jih Bóg Ozhe po Jesufu fkasúje. Kar je namrezh prezej Adamu Bóg napovédal, in kar so preróki téliko zháfa

osnanváli, se je per vzhlovézhenju Šína bòshjiga šhe le práv ozhító pokasálo, ker je Šín bòshji s' zhlovéfhko natóro v' svojo bòshjo perfhóno s-edíneno sám prishel na sémlo. Ozhító je bilo sdaj, de se je Bóg sa réf s' gréfhnim zhlovéftvam povsél, in mu po svojemu Šínu in škosi svojiga bòshjiga Šína šklènił pomózh dáti: sakaj od sdaj sa napréj šo ozhító vídili vsi ľudjé, de je naša zhlovéfhka natóra, która je ena in ravno tísta vřih naš, tudi natóra šámiga bòshjiga Šína, de je va-nj s-edínjena v' njegóvo bòshjo perfhóno, in takó vdeléshena njega šámiga in vse njegóve naš v' bólfhi ľudí prenarejózhe bòshje mozhí, in vřiga sa-flushénja njegóviga.

Trí in trídeset lét jeshível Jeshuf na sémli. Vuzhíl je ľudí Bogá práv posnáti, in takó shivéti, de bi mu dopádlí, in bili isvelízhani; pa tudi, de vša zhlovéfhka mózh Bogá in bòshje navúke práv šposnáti in takó shivéti, príde po njemu is Bogá, in de bres njéga níkól nobèden isvelízhan ni bil in ne bo. *Jest sim pót, resniza in shivlénje, právi Jeshuf, nibzher ne príde k' Ozhétu svunaj škosi mène. Kakor mladíka ne móre sadú voditi šáma od jebe, zhe ne ostáne na terti; rávno takó tudi vi nè, zhe ne ostánete v' mèni: jest sim terta, vi mladíke — bres mene ne mórete níz b dòbriga šturiti.*

Ti mózhi, ki jo po Jeshufu is Bogá

dobívamo práv sposnâti Bogá in njegó-
ve resnize, práv shivétì, in hudo nâgnen-
je premágati, se prâvi: *gnâda bôshja*. Vlá-
kimu zhlovéku je k' isvelízhanju potreb-
na, in nizh dôbriga ne móre zhlòvek bres
njé nè mífliti, nè hotéti, nè sturíti.

Šhè eno veliko íkrivnóft naš je Jesuf
vuzhíl, namrezh: de to mózh, ki jo is
Bogá po Jesusu dobívamo, ívét Dúh déla
v' naš, ktír príde is Ozhéta in is njéga
po njému v' naš.

Jesuf je tedaj edína vés med Bógam in
zhlovékam po Adámovimu gréhu, in vse
dobróte, vse vse dobróte, kar jih pre-
jémamo od Bogá, nam po Jesusu prí-
dejo in savolo Jesusa; bres njega bi no-
bène ne bilo. Sa to imenújemo Jesusa *na-
shiga Srédnika*, in íklépamo vse ívoje mo-
lítve takó, de prósmo sa vsè po Jesusu
Kristusu nebéshkiga Ozhéta, in se mu
íkosí njega hválimo sa vsè.

Vsròk pa ali urshah in sapopádik vsíh
tih dobrót je smert Jesufova, ki jo je
hòtel sturíti sa našh gréh. Bres Jesufove
smerti bi íklèn med Bógam in zhlové-
kam, ktíriga je Adámov gréh rastergal,
ne bil mógel biti nikóli ponòvlen, in
tórej tudi nè dóber in isvelízhan biti
níhzhér.

Gròsno húda rézh je namrezh gréh,
Adam pa ga je stúril, in mí smo se ga
is Adáma navséli, in sturíli she drúge

po verhu. Nè vséti se s' zhlovékam, temuzh pogubíti bi ga bil mògel Bóg, ker je svét, in móre kásnati ali fhtrafváti vse, kar je hudó, fzèr bi svét ne bil. Nikóli bi ne bil zhlovèk mògel sám is sèbe sadòstíti ti bòshji pravízi, nè popráviti gréha.

Zhe kdo kázimu zhlovéku dolshnóft prelómi, ki mu jo ima, zhe mu postávím premálo zhaftí, spofhtvánja in pokórfhine íkáshe, tìga popráviti, in zhlovéku sadòstíti ni nemogózhe, sa to, ker niso nekònzhe proti ludém nashe dolshnófti: vřáka gré le do nekléj, vřáka ima méro in svojo mejó, in ne obféshe vse nashe mozhi. Vřákimu zhlovéku gré le nekólika zháft in pokórfhina, nektèrimu vèzhi, nektèrimo mánjshi, kakor je stán; nobènimu nè vřa mogózha zháft in pokórfhina, kólikor bi mu je íkásati samògli. Zhe tedaj kómu prelómimo to dolshnóft, in mu íkáshemo premálo pokórfhine in zhaftí, nam ni nemogózhe tìga popráviti: íkáshemo mu vèzh zhaftí fzháfama, kakor mu je gré, ali pa vèzhkrat, in per tákih perlóshnostih, per ktírih mu jo íkasváti ni nasha dolshnóft. Rávno takó, zhe kdo kómu kákfhino drúgo krivízo sturí, zhe ga ob kàke dnárje ali ob kaj drújiga perprávi, ni mu nemogózhe tìga poravnáti: mogózhe je dnárje poverníti, in jih fhe vèzh dáti

kakor jih je bilo, in takó vso fhkódo popráviti.

Nè takó per Bógu: per Bógu nam ni mogózhe nobèniga sadòstjenja, nobène popràve. Sakaj nafhe dolshnósti, ki jih imamo próti Bógu, niso ograjène, bres vse mére so in obléshejo vso nafho mózhí. Bogú nismo takó, kakor ludém, dolshni le nekolíke zhaští, le nekolíke pokórfhine, le nekolíke lubésni, Bogú gré vfa mogózha zhášt, pokórfhina in lubésen, kar jo je v' nafhi mózhi: *is zéliga ferza, is vsè dúshe, in s' vso mozbfó ga móremo lubiti.* Zhe se tedaj nad Bógam pregreshimò (*pregreshimò se pa nad njím tudi takrat, kadať káshino dolshnóšt próti svojimu blishnimu prelómimo, ker nam tudi te dolshnósti Bog sapové*), zhe se tedaj nad Bógam pregreshimò, zhe mu ne fkáshemo zhaští, pokórfhine in lubésni, ki mu gré, in prelómimo káko njegóvo sapóved: vézh nam ni mogózhe tiga popráviti, ne móremo mu níkoli vézh sadòstiti. To poravnáti bi mógli vézhi zhášt, pokórfhino in lubésen Bogú sa napréj fká sati, kakor smo mu jo dolshní, kar pa ne móremo: sa to, ker smo Bogú vřák zhášt vso mogózho zhášt, pokórfhino in lubésen dolshní. Škáshemo naj tedaj fhe tóliko zhášt in pokórfhino Bogú, vfa vfa je rávno tístkrat, kadar jo fkasújemo, nafha dolshnóšt, in ne móre biti níkoli namestílo ali sadòstjenje

sa pretezhèno pregrého: vsélej bi bil mògel takó sturíti, in rávno sa to, ker bi bil takó mògel sturíti, in nisim stúril, sim krív in kásni ali fhtráfige vréden. Sa to, ker sdaj sturím, kar sim dolshán, in vèzh ne délam gréha, ne jénja biti réf, de sim dosdaj gréh délal, in de je tíst, ktír gréh déla, krív in fhtráfige vréden. Prelómlene bòshje sapóvdi tedaj zhlòvek ne móre popráviti, nè sadòstíti Bogú: prelómlena sapóved ostáne prelómlena, in svét Bóg móre kásnati prelomívza, izèr bi svét ne bil.

Pa kar zhlòvek ni mògel, je Jesuf Kristuf oprávil, ker je nášho zhlòvefhko nátóro vsél na-se, in je terpel, in vmerel sa náš. Sadòstíl je s' neskònzhnim saflushènjam svojiga terplénja in svoje smerti òn namést náš bòshji pravízi. Takó je bilo nebéfhkimo Ozhétu she le mogózhe nam gréhe odpúshati, zhe se spreobernemo v' resnízi, in prevsdígniti nam kásen, ki nam je savolo gréha fhla; ker je Jesuf dostál bòshji pravízi, kar ji je k' odpúshánju náshih gréhov dostáno biti mòglo, kar pa ji nobèn zhlòvek ni mògel dostáti. Temu se právi: *Jesufovo sadòstjenje sa naše gréhe.* Vídí se is tega, kakó húda rézh je gréh, pa tudi, kakó náš je Bóg lúbil. Satórej právi Jesuf: *takó je lúbil Bóg svét, de je dál svojiga edino rojéniga Sina, de bi ne bil pogublèn nobèden, ki va-nj vérje.*

Nòv fklèn tedaj med Bógam in zhlovékam v' Jesufu in fkoši Jesufa, in vše dobróte, ki nam je ta fklèn njih isvírik bil in bo na vékomaj, fo takó sapopádene v' Jesufovi smerti, de je she ob zháfu Adama tá fklèn le sa to bil mogózh med Bógam in zhlovékam, ker je bila she takrat ta odkúpfhina nashiga gréha, ta zéna nashiga isvelízhanja takó resnízhna in gotóva, kakor resnízhno in gotóvo je bilo, de se bo Šín bòshji vzhlovézhil, in de bo terpel in vmerel sa naš. Vsimu fkùp, kar je štúril Jesuf Krištuf sa naš, se právi: *Odreshenje*.

Naš vdeléshiti vsáziga posébej práv ozhíto in vídno svojiga odreshenja, in dájati nam svétiga Duhá, ktír mózh déla v' naš njegóve navúke práv sposnáti in v' djánju spolníti, je Jesuf sédem frédkov ali mítelnov narédil.

Pervi frédik ali mítel je *f. kerst*. Kadar namrezh kdó na-se vsáme Jesufov návuk, in shél shivéti po njemu, je vkásal Jesuf, de móre zhlovék s' vodo biti oprán s' timi besédami: *Jest te kerstim v' iménu Ozhéta, ino Sina, ino svétiga Duhá*. Kadar se to godí, je zhlovék vdeléshen Jesufoviga odreshenja, isvíren gréh, in zhe je vèlik keršhen, vsi drúgi gréhi so mu odpúshèni, svét Duh ga prenaredí v' bólfhi zhlovéka kakor je rojèn, in mu mózh dá, de sa naprej samóre shivéti

Bogú dopadlivo, in po Jesufovimu vúku. Satórej právi Jesuf: *Zhe ni kdo prerojén is vode in svétiga Duhá, ne móre iti v' bòshje kraléstvo.* In ravno sa to, ker je svét kerst takó potreben, je kerstíti v' síli oblást dál vlákimu zhlovéku.

Kadar sdaj otròk na svét príde, ga dájo bòtram stárilhi v' zérkuv nëtli. Gospód fájmashter ali gospód koplán popráshajo otròka, zhe se odpové slégu ali húdimu, to je, svoji nápsznošti, ki mu je vrojèna; in zhe hózhe ti nošpróti shivéti po Jesufovimu navúku, in na - nj kersthen biti. Bòtri odgovoré: De, Bòtri s' tim oblúbio fkerb iméti, de bó otròk, kadar sráse, terdno v' navúku podvuzhèn, in is njega dóber, to je, ták kristián isre-jén, ktir po navúku Jesufa Krištusa vér-je in shiví.

Kadar otròk léta doráse, ki se je she kersthanfki návuk sadòšti navúzhil, prídejo fhkòf. Shkòf sberèjo k' sebi otròke in práshajo, kaj vedó navúka? zhe ga vsámejo na - se in sposnájo is serza sa boshji, resnízhen in dóber návuk, in zhe ga hózhejo v' djánju spolníti? Tu tedaj otròzi ponové oblúbo, ki so jo per své-timu kerstu bòtri sturíli naméšt njih. Na-to fhkòf dershé nad njimi sprosterte roké, in mólio molítuv, v' ktíri jim prófio svétiga Duhá. Roké poloshé na - nje, máshejo jih s' svéto kríshmo na zhèlu,

in isgovárjajo beséde: *Jeſt te poterdim s' isvelizhno krishmo v' iménu Ozhéta, Sina, in ſvé-tiga Duba*, to ſe právi: ráſejo naj s' boshjo pomozhjó v' ſpoſnánju Kriſtuſoviga vúka, poſluſhajjo naj ga smíraj ſhelnej, ſapopádejo práv in védno bòl; ſpoſhtújejo naj ga kákor bòshji, ſa ſvoje pobólſhanje in isvelizhanje ſílno potreben ná-vuk; pogóſto naj ſe ga ſpómnio, in ſpól-nio s' veſeljam; ne dájo naj ſe odverní-ti nobèni ſkuſhnjávi, nobèni vábi nè délati po njemu, in v' véri na -nj od nobèniga dvóma (zvíbla), od nobène ſapelívlh-noſti ſe premotíti. Dáti to pomózh je poſtávljen ta ſrédik. Imenúje ſe *birma* ali *potérd-ba*, ſa to, ker bo tílt, ki jo prejme, s' gnádo boshjo poterjen ſa vſe te dolſhnóſti.

Poglavíten ſapopádik Jeſuſoviga navú-ka je: *Bogá lubiti zhes vſe, in ſvojiga bliſhniga kakor ſam ſebe*. Perporózhil je to Jeſuſ ſvojim jógram ſhe ſa odhódno, ki je ſadnikrat s' njimi vezhérjál. Per kòuzu vezhérje vsáme krùh, ſahváli ozhéta ne-beſhkiga, poſvetí, slómi in rězhe: *Vsa-míte in jéjte vſi od tega; to je moje teló, ktíro bo dáno ſa vaf*. Tudi kélh s' vínam príme v' ſvoje preívete roke, ſahváli ozhéta nebeſhkiga, poſvetí, in podá jógram, rekózh: *Vſamíte in pite is njega vſi; to je kélh moje kerví, ktíra bo prelita ſa vaf, in ſa njih veliko v' odpuſtánjé gréhov*. To délajte, je perſtá-vil, k' mojimu ſpomínu, de ſe ſpómnite ſa

napréj, kakó sim vas tudi jest lúbil noter do smerti.

Ta spomín sdaj obhájamo per darítvi svéte mášhe. Mášhnik vsáme krùh in víno, kàkor je Jesuf Krístuf stúril; obóje darúje nebéfhkimu Ozhétu, in isrèzhe nad njima beléde: *To je moje teló, to je kélh moje kerví.* Kàdar to isgovorí, je namést krúha in vína teló in krí Jesufa Krístufa resnízhno na altarju, kàkor vuzhé bòshje beléde. To imenújemo *spremenènje*, ker je, kar je krùh in víno bilo, sdaj teló Jesufovo, in Jesufova krí. Šzèr je she táko víditi, kàkor popréj; pa sám Jesuf je to sdaj, nizh ni nè krúha, nè vína. Sakaj pa je Jesuf v' podóbi krúha in vína tukaj prizhiózh, nè pa v' podóbi zhlovéfhkiga trupla, bomo bòl na tánjko per navúku od darú s. mášhe rasloshíli.

Kàdar tedaj spremenjèn krùh jémo, vshíjemo právo teló in právo krí Jésufa Krístufa. Zhlovéfhko odreshènje obhájamo s' Jesufam, in spomín ponòvlamo túkaj, de je is lubésni do nas kervávo smert stúril; de se móremo tedaj tudi mí eden drúsiga lubíti, kàkor nas je òn lúbil. Per sádni vezhérji je to Jesuf na rávnost perporózhel: *Isgléd sim vam dál, de stúrite tudi ví eden drúgimu, kàkor sim vam jest*

stávil; novo sapóved vam dâm, de se lúbite eden drúsiga, kakor sim vas jest lúbil. Nè le obhá-jat práv ozhíto in vídno s' nami svoje odreshenje, tudi sa to je postávil Jesuf sakrament svétiga réshniga telésa, de smo s' njegovim vshítkam v' lubésni bôsh-ji in svojiga blíshniga pokrepzháni, de smo, odréshenzi njegóvi, njega sámiga in s' njím vréd vsih njegovih gnád in dobrót práv ozhíto in vídno vdelésheni.

Kàdar k' svétimu obhajílu iti, to je, Jesufa Kristusa v' sé prejéti hózhemo, móremo práv premísliti, kaj vshémo pod podóbami krúha in vína. S' velíkím spóshtvánjam in táshí móremo perstopíti, Bóg pa obvári v' gréhíh. Sakaj kdor po nevrédnimu, to je, v' stánu gréha jé in pte, bo od Bogá sa to sôjen, ker ne raslôzhi gospódo-viga telésa, mu ne skáshe spodóbne zhaští. Satórej premíslí naj zhlòvek sám sebe, préden h' Gospódovi mísi gré; prejíshe naj, zhe ni greshíl s' besédo in djánjam, ali pa le tudi s' míslimi. Timu se právi vést spraš-váti.

Zhe ti vést právi, de si bodi kar kól húdiga stávil, pomíslí: nar dobrótlívshí Bóg samóre le lúbíti, kar je dòbro. Po Jesufu te je vuzhíl le dòbre rezhí. Zhe si drugázh ravnál, je bilo sóperno Bogú. O, kakó hudó je to, njemu nè dopásti! Si shè vrédén takó lúblén biti od njega kakor popréj? ne sa slúshish shè le, de

naj bi te kásnal savolo tvojih gréhov?—
 Zhe to práv spremíslih, is serza ti bo
 shál, de si hudó stúril, in rasshálil svo-
 jiga takó svétiga Bogá, takó lubesnívi-
 ga Bogá. S' shálostjo porèzhesh Bogú:
Bodi mi milostiv vbógimu gréshniku! odpústi mi!
 —Ták nótranj stán se imenúje *kšánje in*
obshalovánje: pa móre resnízhno biti, in is
 serza iti, nè le samó biti s' besédami re-
 zhèno.

Kdor se sa réf kšá, in kar je húdiga
 stúril, práv obshalúje, bo tudi iskál po-
 práviti sa sebój, kólikor mu je mogó-
 zhe. Rasshalènje postávim, kváro, ki je
 jo kómu stúril, bo poravnál bòl ki móre,
 fhkódo naméstil, tatvíno nasáj dál, poshtèn-
 je povernil i. t. d. Tudi bo fklènil sebój,
 in si resnízhno naprej vsél sa naprèj se
 várvati húdiga, tórej zhúti na vse, kar
 ga premóti rádo, flézhi húde naváde,
 in se ogíbatí ludí in perlóshnost, ktíre
 so nevárne sa-nj. V' tému obstóji právo
dòbro naprèjvsetje.

Takó perprávlén gré k' spovedníku;
 pové mu svoje sadolshènje, kakor lín
 spokorjèn svojimu ozhétu. Škrivaj mu po-
 vé odkrítoferzhno vse svoje gréhe po
 njih kákshinosti, shtevílu, in okólishinah,
 ktíre smánjshajo gréhe ali svíshajo. Ti-
 mu se právi: *se ispovedávati in spoved.* Nizh

gréha ne smé samólzhati: bôshji rôp, vèlik vèlik gréh, bi bila szèr táka spóved. Špovedník sdaj fódí, in mu stávi pred ozhí, kakó slo je grešíl; govórí mu na dúsho, in ga vuzhí, kakó de se naj pobólfha. Pa gréh je per svétimu Bógu tudi kásni ali fhtráfinge vréden. Jesuf je bôshji pravízi szèr sadòstíl sa naf, in nam s' svojo smertjo saflúshil, de je mogózhe Bogú nam to kásen prevsdígniti. Pa, kdor ji hózhe is Jesufoviga saflushénja oditi, móre sposnáti, de je gréh kásni vréden, in tórej si tudi persadéti gréh kásnati nad seboj, sám, kar je mogózhe sadòstvati bôshji pravízi, in takó se Jesufoviga sadòstjenja vrédniga délati. Perprávlén in vdán móre biti vñe sturíti, kar je potreba se s' Bógam popólnama správití. De gréshnik per tih délih nizh na róbe ne pozhnè, je Kristuf zérkvi dál oblást in povélje gréshnika vésti ali vñshati v' tih délih, in mu jih napréj pílati. Špovedník tedaj gréshniku tudi nektère táke déla naloshí. Právi se jim *sadòstvanje* ali *naloshèna pokóra*. Po Jesufovi míšli mórejo gréham permérjene, in táke biti, de pregréshno nágnenje smanjshújejo v' naf, in naf vterjújejo v' dòbrimu bòl in bòl. Sa velíke gréshnike so bile sílno òjstre nekadaj, in so dòstíkrat velíko lét, nektírkrt zél zháf shivlénja terpéle. Le v' posébnih okólfhinah, po posébnih potre-

bah, in po vézhi ali mánji vrédnosti gréshnika je bilo is ravno tíste Jesufove oblásti gréshniku kmálo nekóliko zháfa, kmálo nekóliko tih dél odjénjaníh, ali pa tudi všè, zhimur se je rèklo: odpústik.

Sádnízh ípovedník vsdígne roko, in is-rèzhe beséde: *Ješt te odvéshe od tvojíh gréhov v' iménu Ozhéta, in Sína, in svétiga Dubá. Temu se právi: odvésa. To oblást je dál Jesus svojim jógram. Rékel je: Prejmite svétiga Dubá. Ktirim bote gréhe odpustíli, so jim odpushèni, ktirim pak jih bote sadershali, so jim sadersháni. Kádar takó ípovedník v' bòshjimu iménu na sèmlí od gréhov odvéshe, so tudi od Bogá v' nebésíh odpushèni. Pa móre serzhno klánje in právo shálost iméti zhlòvek, resnízhno pobólschanje sebój fkleniti, in odkrítoferzhno rasodéti svoje gréhe ípovedníku, ktir je sa to postáven. Na to móre ojstro glédati ípovedník. Kjer ni resnízhniga obshaloványa in napréjvsetja, ne móre ípovedník nízh odvesati. Jesus namrezh nisa náš vmereí, de bi bres íkerbi shivéí v' gréhih; temúzh vmereí je, mogózhe sturíti nebésíhkimu Ozhétu gréhe odpúshati pobólschaním gréshnikám, in náš tólikanj bòl pergánjati k' pobólschanju s' to svojo lubésenjo. Kdor gréha ne sapustí, mu ga tudi Bóg ne móre odpustíti. Satorej ípovedníku Jesus ni dál le oblásti gréhe odpúshati gréshnikám, temúzh tudi sapóved jih*

perdershuváti, dokler ni práviga poból-
fhanja. Is *šadú*, pravi *Jesuf*, *še sposná dervó:*
dòbro dervó ne nòši búdiga šadú, nè budo dervó
dòbriga. Zhe je obshalovánje in napréjv-
setje rešnizhno, *še is šadú, is pobólsh-*
ja pokáshe. To se imenúje *sakrament svéte*
pokóre.

Jesuf je sakrament svéte pokóre s' ve-
líko modróstjo narédil sa našhe poból-
fhanje. Šaj smo gréshni vsi ljudje, in gre-
shimò velíkrat; potrebno je tedaj, de
pokóro délamo. *Délajte pokóro, je perpo-*
rózhal Jesuf ludém, in pernesíte vréden šad
pokóre. Satórej vèzhkrat je dòbro, nar-
mànj enkrat v' létu pa smo se dólshni is-
povédati, in o velikanòzhnemu zháfu své-
to réshno teló prejeti. Tudi kadar hudó
sbòlimo, móremo íkerbèti, de se dámo
sa zhásam s' obéma tima s. sakramenta-
ma prevíditi. Vmréti bi vtegníli; in biti
móremo ívetí, to je, zhísti in Bogú do-
padlívi, zhe hózhemo, de nam bo dò-
bro. *Bres svetósti ne bo nihzhe Bogú glédal. Ne-*
zbístiga ne pójde nih v' nebéshko kraléstvo.

Po timu náshe duhóven bolníka she
s' óljam na vsih petérih pozhútkih, in
isrekúje: *Odpusti naj ti milostiv Bóg, kar si s'*
pozglédam, poslúham, dúbam, pokúšam, ino dotíkam gre-
shil, v' iménu Ozhéta, ino Sína, ino svétiga Dubá.
To se imenúje *pósledno olje.*

Postávljeno je sošebno sa to, bolníku
zlo ostánjke njegóvih gréhov odpustíti,

ga med bolésenjo v' poterpeshlívosti poterditi in s' vúpanjam toláshiti, de ga bode Bóg v' frézhníshi shivlénje sprejél, ali pa mu, zhe mu je k' isvelízhanju, spet sdrávje dodélil. *Zhe je tedaj kdo bálán, naj poklízhe máshnike, de mólio nad njim, in ga máshejo s' óltjam, dokler je she per dòbri pámeti. To ga bo tolashilo in vmirílo, de mu bodo tudi sdravíla bòl teknile.*

Te sakramente po rédu oprávití je Jesuf nalásh postávil nektíre. Is perviga so bili tí njegoví jógri, sa njími so duhóvni. Jesuf je rékel: *Kákor je mène Ozhe poslál, takó pójblem tudi jest vas. Prejmíte svétiga Dubá. Ktirim bote gréhe odpustíli, so jim odpustbèni, ktirim pak jih bote sadersháli, so sadersháni. Vuzhite in keršhújte naróde. Délajte k' moji-mu spomínu, kar sim stúril per sádni vezhérji. Shkòf poloshé sa to roke na máshnike, de jim svét Dúh gnádo dodelí práv oprávlati vsè, kar je njih slúshbe. To se imenúje máshnikov posvezhvánje.*

Préden shkòf kòga posveté, sprejíshejo, zhe se je návuk Jesufov navúzhil na tánjko in v' shívo, de bo tudi drúge samògel práv vuzhíti v prídga, keršhanskíh navúkih, v' spovednízi i. t. d. Tórej shkófi jemléjo sa to le táke moshé, ktíri so se duhóvskiga vuzhíli. Tudi na to gléda jo shkófi, de so dòbri, brúmni moshjé, ktíri bodo, kar je Jesuf vuzhíl, s' svojim isglédam k' tístimu drúge obudváli Ko-

rístno je to in potrebno, de se zhišt Jesusov vúk, in nágneje do vsiga dòbriga ohráni in rasfhíra.

Sádnizh je Jesus obernil, de se dve pershóni ali ofébi, mósh in shèna, po od njega narejèni Bogú dopadlívi fhègi, eden drújiga vsámeti. Gospód duhóven jima berèjo spred altárja, kakó de móreta brúmno in mírno vkúp shivéti; de móreta práv gospodaríti, eden drúgimu pomagati, v' írézhi in nesfrezhi si persstopíti, in nè sapustíti eden drújiga, dokler jih smert ne raslózhi; sólebno pa, de móreta otròke, ki jima jih Bóg pófhle, lubíti, s' potrebnim ofkerbéti, in práv brúmno in kerfhanfko redíti. To berèjo gospód duhóven, in jih práfhajo, zhe hózheta tudi dershati to. Hózheva, odgovòrita obá, si dáfta roke, in duhóven jih porozhé *v' iménu Ozhéta, Sína, in fvétiga Dubá.* Timu se právi *sákon.* Duhóven in vfi prizhíózhi mólio in prófio Bogá, de naj nòvima sakónjfkima zhlovékama dá gna-do in pomozh svojo oblúbo dershati, sakónjfske dolshnósti fpolníti, in práv írézhno fkúp shivéti.

Je pázh dòbro, de nafhi stárfshi sdaj takó vkúp shivé, med seboj gospodário, in takó lubesnívo in priásno sa naf otròke fkerbé! de naf védno pergánjajo k' vřimu dòbrimu, in de nizh nápzhniga ne terpé; shelé namrezh, de bi bili brúmni

in dõbri ljudjé po Jesufovimu vûku! Po timu bo tudi Bóg dál, de se nam bo práv dõbro godílo. Profíli ga bomo, de jim dá fhe dólgo vkûp shivéti. Tudi bógati jih hózhimo, de bomo práv dõbri is njih vûkà, in frézni ljudjé.

Tí so svéti frédki ali mítelni gnáde bõshje, ktíre je nam Jesus sa pomózhik postávil, namrezh: 1) *svét kerst*, 2) *svéta bírma*, 3) *svéto réšbno teló*, 4) *svéta pokóra*, 5) *svéto pòsledno ólje*, 6) *svéto máshnikov posvèzh-vánje*, 7) *svét sákon*. Imenújemo jih *svétih sèdem sakramentov*, to je, *svétih skrievnòst ali sná-minj*, po ktírih nam svét Dúh ívojo pomózh delí. Per svétimu kerstu in svéti pokóri naf sòsebno od gréha oprosti; per drúgih svétih sakramèntih nam dája po potrebah sa vfiáko posébej tudi gnáde posébbe, de je poprávleno vsè v' naf, zhešar kól smo is Adamoviga gréha nesmóshni.

Per pomózhi svétiga Duhá je pa spet rávno táka, kakor per molítvi. Sa kar Bogá prólmo, si móremo tudi sámí persadéti, in s' lástnim prídám perdobíti íškáti. Rávno takó se móremo, v' zhimur hózhemo, de bi nam svét Dúh pomágal, kar je v' nafhi mòzhi, tudi sámí vpréti v' to. Ako hózhimo, de naf svét Dúh *posvèti*, to je, prosté stúri od gréhov in Bogú dopadlíve; móremo gréh zhortiti, in se ga ogíbatí; hrepenéti pa po vsímu, kar je dõbro in Bogú dopadlí-

vo. Ako hózhimo, de nať poterdi v' Je-
 sušovimu navúku; se ga móremo práv
 posnáti in zéniti vuzhíti, in fkerb iméti
 ga v' djánju spolníti. Ako hózhimo, de
 nať v' lubésni bòshji pokrepzhá in na-
 fhiga blíšniga, se móremo vuzhíti takó
 Bogá sposnáti, de ga bomo veselí zhes
 vlè; tudi gnáti se samí svojimu blíšni-
 mu iskásati lubésen. Ob krátkimu: ako
 hózhimo, de nam ívet Dúh pomága brúm-
 ni in dòbri biti; si móremo brúmni in dò-
 bri biti tudi samí persadéti, frédkov ali
 mítelnov, ki so sa to, se priéti, in se
 pobólsňhovati vľak dán. Timu se právi s'
gnádo sľvétiga Duhá vrèd dèlati.

· Déne nam to velíkrat teshko. Dòbro,
 h' ktírimu bi rádi de bi nam ívét Dúh
 pomágal, sposnámo vèzhkrat; hòtli bi
 tudi sturíti; pa nekaj drújiga nať vábi k'
 húdimu. Špír, vòjska se tístkrat sazhne
 v' nať, kaj sturíti, dòbro ali hudó? Pa
 premágati se móremo, dòstikrat svojimu
 nar lúbľhimu nàgnenju ravnáti naspróti,
 v' nemar spuťtíti svojo slóshnosť, vshiván-
 je veselja, svoj lášten dobízhiť, marľka-
 daj pajdáshtvo káziga továrľha, ob krat-
 kimu, sdershati se tudi tístiga, kar nam
 je nar lúbľhi, de dòbro, ki se nam tesh-
 ko sdí, stúrimo. Timu se právi *satajvati*
sám sebe. Kdor bózhe moj joger biti, právi Je-
sul', naj satajť sám sebe. Zbe te kàka rézh
pobujľbúje, to je, odvrázha od dòbriga, in

k' húdimu vábi, bo naj ti tudi lúba kakor *láštno okó ali láštna defníza*; *isdèri si jo, in versi pròzb od sebe*

Velíkrat je, kar naš vábi k' húdimu, kaj sóperniga, nepriétniga. Ludjé se nam kaj preglédajo, ali naš, kakor bodi, rasshalio naláth. Teshko nam je saméro, nevóljo, jéso sadutíiti, in nè húdiga s' húdim povrázhati. Vzháfi nam doleté druge nadlóge; stíška naš vbóshtvo, potreba, húda bolésen, ali ízèr kàka nefrézha. Tístkrate nam je rávno tàk teshkó véditi méro shálosti in nevólji. Ali Jesuf nam právi: *Vzbíte se od mène, de sim kroták*, de rasshalénja ludém ne samérim prezej tàk slo. *Kdor bózhe moj jóger biti, naj vsáme svoj krísh na-se*, naj moj isgléd pofnéma, prenèse s' poterpeshlívostjo svojo nadlógo, potrebo, nefrézho.

Kdor per rasshalénju, ki mu doletí, ni prevézh obzhutlív ali navtíínen, ima velíko mánj brítkostí, sprejme ga krotkéjshi, prenèse loshéj; vé bòl pred ozbí stávití krívízo tístim, ki ga rasshálío, jih loshej isgovoriti, jim bòl is ferza odpustíti, in hudó s' dòbrim poverníti. Ravno takó, kdor si ne shène prevezh k' ferzu nefrézhe in nadlóge, jo loshej preterpí, s' pokójnim ferzam si loshej svétje in pomága; kjer ni pomó-zhi, se v' vóljo bòshjo podá; toláshi se s' vúpanjam v' Jesufovo oblúbo: *Vasba shá-*

loft bo v' vesèlje spreobrnena. Blàgor jim, ktíri stalújejo in jókajo; odsháleni bodo.

Nefrèzha in nadlòga na sèmlí stí tudi práv dòbri sa naf. Nefrèzha in nadlòga stùriti, de vshívamo frèzho in vesèlje bòl trésno; de ífhemo s' vézhi persadévanjam pomozh in lubésen drúsih ludí; de smo bòl vsmíleni samí, bòl poterpeshlívi in radodélni próti drúgim; — de bòl v' Bogá savúpamo, bòl pogósto na-nj mís-limo, in mólimo bòl pobòshno in goré-zhe; — sádnizh, de se ne satelebámo vsí v' ta svét; kakor frèzhni ludjé vézhi dél, temùzh de shèlimo in po smerti vúpamo bólfhi shivlènje, ktíro je bres nadlóg.

Prizhiózhe shivlènje pàzh málo zhása terpí; nafhe trúplo je raspadlívo; bolé-sen, kák nefrèzhen pàd, velíkrat kák mánjshi naklúzh ga lóhka rasdène. Tíft-krat ga shívo bitje, dusha, sapustí. Shíví tudi po smerti. Jesuf naf téga isrèkshi sagotóvi: *Ne bójte je tístih, právi, ki telò v-moré, — dushe pa ne mórejo vmoriti!* nevmer-líva je. Dusha príde na tó pred Bogá; pokásano jí je, kákó je shivéla v' telésu, rávnála po Jesufovimu vúku, ali pa mu nasprótvala. Tù je pretéhtano vsè, bodi fhe takó màjhino, kar je sturíla dòbriga ali húdiga. Tému se právi *posébna sùdba*.

Zhe je dusha brúmno shivéla, in se vsa zhísta lozhíla is tega svéta, jo Bóg s' popólnama lubésenjo sprèjme, in jí pre-

zej dá *nebésa* sa povrazhílo. Zhe ima she kàke màjhine màdeshe ali ostánjke gré-hov nad sebjó, príde v' *víze*. Tukaj se, takó rekózh, kakor slató v' ògnju ozhi-shúje, práden gré v' *nebésa*. Zhe pa se je dúsha v' velíkih gréhíh lozhíla — òh! ne móre dopásti Bogú! V' pekel ji rězhe; tíst kráj je ta, ki ga je Bóg hudòbnim perprávil sa shtrafíngo ali kásen vékomaj.

Trúpla mertvih prídejo pod sémlo in strohné. Pa póljední dán se bodo dúshe spet s' njimi skleníle, in mertvi vstáli. Tému se právi *vstajenje mesä*. Takrat bo *sim boshji* prishel s' zhashtjó in mozhjó is *nebés*. Njegóvi angeli bodo obujène íkúp klizáli, hudòbne od dòbrih lozhíli, te na déšno stráu postávilí, úne na lévo. Tù bo Jeshuf she ozhíto sòdbo dershál vřim. Imenúje se *splòbna ali posledna sòdba*. Hudòbnim bo posébnó oponósil, de svojiga blíšhniga niso lubíli, mu postrégli in pomagáli, ampak ga drashíli in shalíli: *poveríte se tedaj v' vézhen ógenj, ki je perpráven sa hudòbne*. Dòbre bo ogovóril póln mílosti: *Nasítili ste me, ki sim bil lázhen; napojili, ki sim bil shén; obiskáli, ki sim bil bolán; mi strégli in pomagáli, kjer ste mógli*. Gotóvo, kar ste šturíli nar *mánjshimu* zhlovéku dóbriga, ste mèni šturíli. Prídite tedaj, *lúzbhiki* mojiga *Ozhéta*, in vsamíte v' lást srézbo, ki vam je perprávena.

Ták, vuzhí Jeshuf, je kònez nashiga shivlénja. Kar túkaj séjemo, bodi dòbro

ali hudó, to bomo shéli v' prihódnimu shivlènju. Blàgor nam, zhe bomo po Jesufovimu navúku práv velíko dòbriga sturíli! *velíko bo našhe plazbilo v' nebésih, neisrezhèna našha frézhà!* Kar túkaj lépiga in dòbriga vshívamo, nizh se ne móre s' njó mériti: *nobèno oko ni vídilo, nobèno vuhó shlíshalo, in nobènimu zhloveku ni prishlo na mísel sheléti kaj táziga, kàkors'hino isvelizhanje je brúmnim perprávlèno — in, vékomaj terpi to isvelizhanje!*

To so práv ovefeliózhì navúki! táki so, kàkors'hine Bóg samóre dáti, ktir le dòbro lúbi, in víak dóber zhlovek si sám sheléti. — *Túkaj dòbri in frézhni biti, de bomo tám isvelizhani, v' to se isíde víè, kar od tih navúkov saftópimo. Zhe je rávno márs-kaj tamniga vmél, míslimo naj: Tudi to móre biti réf in dòbro sa naš. Tukaj s'zer ne móremo sapopásti, pa bo nam raso-déto v' prihódnimu shivlènju. Sa sdaj hózhimo Jesufovi belédi verjéti; tímu se právi, *svojo pámet véri dati v' pokórs'hino.**

Ako bi bil Jesuf hòtel, ali vídil, de je dòbro sa naš v'se sapopásti, bi nam bil govóril popólnama raskríto. Ker je pa márs-kaj perkríl, tudi mí tiga ue sínèmo vertati. Mnógi, ki so to sturíli, so jéli nepokójni in dvomívi biti, ali pa zlo véro so sgubíli. Sháloftno je to! Drúgi so

navúke rásno in vřák drugázh iskladali, ènimu je to, ènimu úno na mířel priřhlo. Takó řo ře řemterřje kríve vére perzhéle, in po zélih deshélah řasřrořile. Tudi to je řhálořtno !

Na Krájnřkim řzèr ni krivovérzov , přéd bi ře nařhli táki , ki řim ni nizh már řa véro. Várvati ře móremo nè řapeláni biti od njih , in mòliti řa . nje ; přegánjati řih pa , ali krivíze délati tudi tákim ne řmémó. Jesuř přávi : *Kar nozhesřh , de bi drúgi tebi řtúvili , tudi ři drúgim ne řtúvi . S' gerdo ře tudi nizh ne oprávi , přegánjanje , řhalènje le bòl řaskázhi in řerza řasřvoji . Nar bòlřhi řrédik ali mířel je dòbro mířel od nařhe vére per njih obudíti , zhe řhívimo na řánjko po Jesuřovimu vúku , zhe vídio , de nař nařha véra přiásne , dòbre déla , in pòlne lubésni .*

Takó je tudi Jesuř vuzhíl in řavnál. řamariáni řo iméli řmòřeno véro takrat , in ájdje ali nesnabògi zlo Bogá niřo posnáli. Jesuř je obodvòjim řkásal lubésen , in řih osdravlovál rávno takó , řakor Júde. řamariáni ga enkrat niřo hòřli pod řtrého vséti , ki je v' Jerúsalem k' přásniku řhel. Jógrid řo hòřli přezej ógenj od néba poklízati. Jesuř pa řih pořvář : *Ne véřte , zbigáviga duhá řte , to je : nimate mořih mířel : zblovéřbke dúřhe dobívat řim přiřhel , nè pogubvát .*

En drújikrat , ki je Jesuř řvoje jógre vuzhít pořlál , řim je řekol : *Kàdar přidete v' kàkřbino mészto ali kàk řerg , přařhájte , zbe je*

kdo, de bi vas rád sprejél in poslúšhal. Zhe ni nikogar, de bi vam noge umil (bilo je to v' deshèli snáminje priásne sprejémbe), si práh otréšite od nog, in pòjte dálej. Rávno takó je tudi Jesuf délal; vuzhíl je v' fhólah, in kjer so se ludjé sbráli okól njega, pa síle ni délal nobènimu.

Vši dòbri ludjé so Jesufa s' vesèljam sprejéli. Vídili so, káke zhúdeshe je délal nad bolníki, sa vuzheníka od Bogá poslániga so ga iméli, in sílo shèlno poslúsháli; sakaj takó po Bógu je bil ves' njegov návuk, in takó obúdni k' dòbrimu sa ludí! Vuzhíl je, de je Bóg neismérno vèlik in dóber; de mórejo tedaj tudi ludjé biti dòbri, zhe mu hózhejo dopásti. Bogá práv spasnáti in se bólshati, je po njegóvimu vúku práva podóba Bogá zhaštíti.

Vuzheníkam judovíke deshèle je bilo málo már poprěj, de bil Bóg s' bogabojézhim shivlènjam zheshèn. Zeremónie, vústne molítve in darítve so le práv terdno perporozhváli. Jesuf pa vuzhí: *Vsmílenje, lubésen, pomózh in mír zhlovéshki, je bolj kakor darítuv. Prédén svoj dár darújesb na altárju, pòjdi in správi se s' svojim blísbnim* — Poprávi rasshalènje, poverni shkódo, skáshi mu lubésen, pomózh i. t. d. To gré pred darènjam in molírujo.

Táki návúki so bili stárim vuzheníkam gròsno sóperni. Báli so se sgubíti svojiga dobízhka, ki so jim ga zeremónie in

daritve dajale, in svojiga velávstva per ludéh. Satórej so iskáli pozherníti Jesufa, in njegov návuk ogerditi. Djáli so, de s' šamaríani dersí; de nòv vúk pozhéna; de je s' hudízham v' savési, in de is njega zhúdeshe déla. — Abotniki! Jesuf je faj sám povlot hudòbne duhóve isgánjal, in njih oblást na sèmlí rasdjál.

Ker vuzheníki nizh ne oprávio s' obrekvánjam, mu sazhnéjo strézhi po shivlénju. Salesújejo ga, kjé bi kaj dobíli v' njegóvih vúkih in délih, de bi ga per gospófski satoshíli. Víšhi fárji so posláli tudi sa réf ludí na - nj ropit in ga vjét. Jesuf je vše védel; právil je nekajkrat svojim jógram napréj to, in pósledno vezhérjo obhájal s' njimi, per ktíri je slovó od njih vsél, jih opomínjal k' lubésni med sebój, in opomnílo svoje lubésni postávil.

Tísto nózh gré Jesuf s' svojimi jógri v' en vert na óljski gòri. Na koléna je pádel in mòlil: *Ozhe, zhe bózhesh, odvèrni od mène to tésbko terplénje; vùnder ne moja ampak tvoja vólja naj se sgodí!* Takrat pride trúma ga vjét. Jógri se hózhejo v' brán postáviti. Peter odléka vuhó enimu hlápzu. Jesuf pa jih vstávi: *Ako bi pròsil Ozbéta, je djál, angele bi mi poslal na pomozh; pa vólja je njegova, de se takó sgodí.* Odfékano vuhó Jesuf ípet persdrávi hlápzu, trúmi pa rezhe: *Jest sim*

tiš, kogar tšbete; pušite proz h te moje jógre. Na to se dá poterpeshlivo svésati in peláti.

Nar pervizh je Jesus pred víšhi fárje pelán. Ondi se posvetújejo, kakó toshíti Jesusa, de bo k' smerti obšójen. Postávili so kríve prízhe, in ga peláli k' deshélmu vládniku, ki je bil sodník shivlénja in smerti. Tóshio ga: de lúdstvo púnta, de prepovedúje zefárju dázjo plazhováti, in de se dela sa králja. — Jesus je vse toravnál rávno naspróti. Víshel je dvakrat, ki ga je lúdstvo pošiliti hòtlo, de bi njih králj bil.

Ponzius Pilátush (takó je bilo imé vládniku deshèle) je kmálo zhútil, de so tòshbe kríve in is sgóli nevoshlívošti. Rékel je víšhim fárjam in njih derháli: *Na tánjko sim ga sasblíjhal; pa ne nájdem nobène krivíze nad njím. Sdaj ti slódji sbráno lúdstvo podshúntajo k' shúmu. Pilátush ga íšhe potoláshiti: Bi ne hòtli, je rékel, de bi vam ispúštil Jesusa? V' jézbi je Baraba, ktir je púnta in pobója preprízhan; téga vmorite. Oni pa so vpíli: Spúšti Baraba, in Jesusa kríshaj. Na to si Pilátush vkáshe vode pernešti, si roke vmíe prízho lúdstva, in rèzhe: Jest sim nedolsheh per kervi tiga pravízbniga! vi gléjte! —*

Dá jim sdaj Jesusa bízhati. Vdríhajo ga s' shíbami, bíjejo, in muternov vénez vtísnejo v' glávo. Ki je bil she po zélmu shivótu v' ráni, in pokrít s' kervjó, poskúsi Pilátush she nekaj. Jesusa vfiga rászépleniga postávi pred lúdstvo in rèzhe: Po-

gléjte, *saj je vùnder zhlòvek!* — Vùpal je, de se jim bo smílil. Pa she húj so vpíli: *krishaj ga, krishaj ga.* Kaj pa je húdiga stúril, prásha Pilatush. Nizh drújiga ne odgovoré, kàkor: *krishaj ga, krishaj ga!* — Ker je hrúp smíraj vézhi perhájal, se bojí púnta Pilatush; jim dá tedaj Jesusa v' pést.

Sdaj mu navalé nevsmíleshi teshák krísh, de ga móre sám nësti na obšojíshe. Ta kráj je bil na hríbu pred Jerusalemam, in se mu je rèklo mertváshko glavníshe. S' njím vrèd pelájo dva snána rasbójnika, in mu jih kríshajo èniga na desnízi, èniga na levízi; Jesusa perbéjo sa roke in sa noge s' shébli, in postávio v' frédo njegov krísh. Veselé se sdaj, in ga sasmehújejo: Zhe si Kristus, sín bòshji, dòli stópi! pomágaj sám sèbi, ki si drúgim pomágal! — Jesus jih pogléda mílo, in rèzhe: *Ozhe nebéshki! odpústi jim; ne vedo, kaj délaio* — ne posnájo me. Eden smed tolovájov víditi, kakó vóljno Jesus terpí, je omezhèn. Prósi ga: *Gospód, spòmni se na - me, kadar prídešh v' svoje kralestvo!* Jesus mu je odgovóril: *Dànas' she bošh per mèni v' paradishu* —

Blíso krísha je stála Mariá njegóva máti; pólna je bila shálofti in serzhne britkófti, kakor ji je Simeon nekadaj prerokvál; sráven njé je stál jóger Janes. Jesus jo toláshi: *Pogláj, ta ti bo sa napréj naméšh*

smú; in Jánesu rězhe: *Máti je tvoja*. Sádničh se perporozhí neběshkimu Ozhetu s' mólitužo: *Ozhe, v' tvoje rokě isrozhlím svojo dújho*. Póšledničh savpě na gláf: *Dokonzháno je, nágne svojo glávo, in vmerje*.

Nikóli noběn zhlòvek ni vmerel takó nedólshno in poterpeshlívò, takó brúmno in dòbro, kakor Jesuř!

Per Jesuřovi řmerti so se řpet, kakor nekádaj per njegóvimu ròřřtvu, gròsni zhúdeshi godřli. Šónze je po dněvi řvitlòbo sgubřlo; tmà je pokrřla zélo deshèlo; predgrřnàlo v' Jerusalemskimu těmpelnu se je pretergalo; sěmla se trěřla; řkále so pókale; gròbi se odperáli; mertvi vřtajáli in se řvojim priátlam perkasváli. Lúďřtvo, víditi te snáminja, je terkalo od řtráha na perři. Štòrník, kř je na obřojřřhu bil na řtrášhi, je rékel: *Reřnřzřbno je bil bòřřji řin tã!*

Proti vezhěru so Jesuřovi priátlu njegovo trúplo is krřřha řněli. Pomáshejo ga s' řřhězhimi masřli, po řřhěgi deshèle, in povřjejo v' tenzhřzo. Jòřřef is Arimatěje, brúmen gořpód, položři trúplo v' nòv gròb, ktiriga je bil sa - se v' řkàlo isřěkal. Vřřhi řárji so ři řpómñili, de je rékel Jesuř, de bo trětji dán po řvoji řmerti řpet vřřál. Sapezhátio tedaj gròb, in dénejo na trř dni řtrášho sráven.

Jesuřova dúřha, se od trúpla lozhřla, je řhla v' řtimu zhášu v' predpekel. Třřř kràj je bil ta, kjer so bili hránjeni vřři, dokler

jih ni Jeshuf réfhil, kar jih je od nekàdaj brúmno shivélo in vmerlo. Trétji dán se njegóva dufha spet skléne s' trúplam, sém-la se stréfe, angel bòshji príde is nebés, odvalí kámen — in Jeshuf vstáne is lástne bòshje mozhí v' prízhò stráshe zhaftíto od smerti, kakor je napréj povédal.

Po svojemu od smerti vstajènjú je Jeshuf na sémli oštál she shírtídešet dní. Perkásal se je vèzhkrat svojim jógram, po sámim in sbránim vkùp. Vuzhíl jih je, de se je vse, kar se je godílo. s' njím, po bòshji naréd-bi sgodílo. *Sín bòshji je mógel na svét príti, með ludmi shivéti, jih vuzhíti, in sádnizh terpéti in vmré-ti, de mi gréhov odpusbènje, in mílost sadòbimo. — S' svojo smertjo je Jeshuf nashe odreshènje dokonzhál. Sakaj mí vsi smo greshíli, nedólshen Jeshuf pa je nashe kášen ali shtráfigo na - se vsél, de je Bóg nam sa-néfel. Njegóva smert, njegova prelíta krí je nasbìh gréhov reshilo. Darováł je sám sebe na kríshu sa nas, in v' svojemu shivótu nófil nashe gréhe na léshu, de smo, gréhu vmerli, k' pravízi oshivéli; de smo s' njegóvo kerujó odkúpleni, s' njégovimi bolezhínami osdrávljeni per Bogu správo doségli; de se nam je vápanje isvelízhanja odperló.*

To svoje darènje sa nas Jeshuf ponòvla vsak dán per svéti máshí. V' podóbi krú-ha in vína se túkaj na prízhò stávi in da-rúje nebésíhkimu Ozhétu, rávno tístiga, ki je enkrat na kríshu terpel sa nas. Darú-je se, kakor na kríshu, v' sposnánje ne-

béshkiga Ozhéta povsótne oblásti, in h'povíshanju njegóve zhasí; v' odreshenje nafhih gréhov; v' sahválo sa tólikaj dobrót, ki nam jih fkasúje; in v'spròshujo pribódnih dobrót. Med Jesufovím darénjam na kríshu, in njegóvim darénjam per svéti máshni ni nobéniga drújiga raslózhka, kakor sám ta, de se ráven tíst Jesuf tukaj v' drúgi podóbi, v' drúgimu svunánjimu stánu na prízho stávi in darúje nebéshkimu Ozhétu, kakor na kríshu. Na kríshu se mu je darováł v' svunánjimu stánu zhlovéshkiga trúpła, per máshni se mu darúje v' svunánjimu stánu ali v' podóbi krúha in vína; in to is neisrezhène lubésni proti nam! Jesuf nam-rezh hózhe práv vídno in ozhíto s'voje odreshenje s' nam obhájati, in satórej se v' táki svunánji podóbi s'vojimu Ozhétu darováti, de ga, njega sámiga, *najbe resbilo*, vshíti samóremo, kar je le v' svunánji podóbi krúha in vína, nè pa v' svunánji podóbi zhlovéshkiga trúpła mogózhe. Takó ga vshívama se v' Jesufu Kristufu godí ozhíto in vídno s-edínenje vshiózhiga zhlovéka s'Bógam, in Bógà s'zhlovékam, f'kosi njegóvo terplénje in smert njegóvo, s'ktíro nam správó déla per Bógu, in naš, prena-rejène f'kosi svétiga Duhá v' dóbne Bogú dopadlíve zhlovéke, s' Bógam popólnama f'klé-ne. O, neisrezhèna f'krivnóšt! kdó bi ne lúbil Jesufa, ktir naš je lúbil, in naš lúbi takó! —

Sádnizh je Jesuf svojim jógram fhe vká-
sal : *Pòte po zélim svétu, in osnanújte evangélj,*
pergódbo prihóda, shivlènja, smerti in od
smerti vstajènja Jesufoviga, *všim ludém, in*
vuzhite jih dershati vsè, kar kól sim vam sapové-
dal. Pèlal je svoje jógre na hríb, vsdignil
roke, jih shégnal, in shel je prízho njih
zhaštíto v' nebéfa. To se imenúje vnebohód.
Ondi *sedí na desnizi Ozhéta,* to je, gospodúje
s' njím vréd zhes nebó in sèmló, in bo
pósleden dán spet prishel.

Jógri so fhli v' Jerusale perzhákati své-
tiga Duhá. Jesuf jim ga je posláti oblúbil,
jih po njemu rasvetlíti, in sa osnanvánje
evangélja poterditi. Rávno so bili v' híshi
per molítvi sbráni. Na enkrat vstáne gròs-
no fhumènje, kakor vihárijovo; ognjéni
pleméni se perkáshejo po njih glávah, je-
síkam enáki. Snáminje je bilo to pomózhi
svétiga Duhá. Rasvetlíl jih je, poterdil
v' Jesufovimu vúku, in sráven jim dár do-
délil ptúje poprėj nesnáne jesíke govoriti.

Od tiga dnéva se jóгри vsdignejo Jesusa
ozhítno osnanovát, is perviga v' Jerusale-
mu in po oblúbieni deshèli, pòtler dálej po
drúgih deshèlah. Povsót, kamor so prish-
li, so déla délali v' iménu Jesufovimu, kà-
korfhine je délal ón sám. V' Jerusalemu po-
stávím je bil nekdo, ki je bil hròm is má-
terniga teléfa; nizh mu niso nogé poma-
gále. Pernèlli so ga vsak dán pred tempel

vbógajme pròsit. Tudi Petra in Janesa po-
 prósi. Peter mu rězhe: *Slatá in frebrá nimam,*
kar pa imam, ti dām. V' iměnu Jesusa Kristusa Na-
zarenškiga vstāni in hòdi. Per ti prízhi je sdrāv,
 poskakúje, in Bogá hváli. En mósh, po i-
 ménu Enéa v' Lídskimu méstu, je lěshal v'
 pósteli she ósem lét, sklúzhen na vsih vúd-
 dih. Peter mu rězhe: *Enéa! Jesus Kristus ti*
dá sdrāvje; vstāni in postěli si. Vstāl in sdrāv
 bil je bilo všě na enkrat. Ena véna shě-
 na Tabíta ali Dorka po iměnu, velíka do-
 brótniza vbógih v' Jopskimu méstu, je v-
 merla. Sapušhěne vdóve šo ostopíle njě pá-
 re, in jokále po rānzi. Peter príde, páde
 na koléna, móli in rězhe: *Tabita, oshívi!*
 Tabíta odprě ozhi, pogléda Petra, vstāne
 in je sdráva, in vbòshze prejmějo špet
 svojo pomozhnízo. Pavl je prídgoval v'
 Lístriiskimu méstu. Med poslušhávzi je bil
 špet en mósh, hròm, kar je bil ròjen;
 nikól ni hòdil po nògah, zlo stāti ni mò-
 gel na njih, ampak seděti smíraj. Pavl ga
 sagléda in ogovorí na gláf: *Stópi na noge!*
 Kar na kvíshko je skòzhil in hòdil od sdaj
 sa napréj. V' Troadskimu méstu je med
 Pavlovim navúkam en mladénizh na òk-
 nu saspál, omáhníl, in pádel is trétjiga
 postrópja. Mertviga šo pobráli. Pavl gré,
 še ga okléne in rězhe: *Ne prestráshite se, špet*
shívi. Mladénizh je oshível, in veseló je
 bilo všě. V' Málti (otòk je na morju škò-
 nez Láhkiga) je Públiov, deshělniga vlád-

nika òzhe imel merslízo in grísho. Pavl gré k' njemu, móli, in poloshí roke na-nj, in bil je osdrávlén. Ki se to rasgláši, hódio bolníki k' Pavlu od vsíh krájov otóka, in sadoblújejo sdrávje. Zlo Pavlove rúte in opasíla so ludjé po svétu na bolníke pokládali, in bolníki so osdrávilí; in kódar je Peter shel, so na zéste nosíli bolníke, de bi jih njegova sénza obfhla, in de bi sadobíli sdrávje.

Táke zhúdeshe so délali Jesufovi jógri po zélímu svétu, kódar so prídguvali, in nè le Petru in Pavlu, vsim svojim jógram je Jesuf dál to mózh. To je prízhalo ludém, de jih je Jesuf poslal, in de je Bogú dopadlív njih vúk in resnízhen, ki ga je Bóg s'tá-kimi zhúdeshi poterdoval. Pa tudi vúk je bil sám na sebi takó lep, de so ga poterdíli vsi dóbri ludjé.

Drúgim pa ta vúk ni bil vsfhézh. Satórej se je godílo jógram, kakor jim je Jesuf prerókval. Rékel je, *de se jim ne móre bôl-shi goditi, kakor njih môjstru; de bodo pregánjani, bízhani, is shól pabáni in podèni, in njih morívzi bodo meníli, de stréshejo Bogú.* — Vsi so bili pregánjani, in so dali sádnízh krí in shívlénje, k' sprízhvánju, kakó resnízhen, in kakó drág jim je vúk Jesufov.

Préden so jógri pomerli, so she povfót duhóvne postávili, de so vuzhíli po njih smerti, ker shováli, in vse drúgo po Jesufovímu povélju opravláli, tudi shkófe, ktíri

so drúge sa fhkófe in duhóvne posvezho-
váli in fkerb iméli, de so sturíli duhóvni
svojo dolshnóft. Tí so roke spet na drúge
poloshíli, de se je vúk ohránil sa prihód-
no rodovíno. Takó je vúk prishel do naf,
in pójde od mlájfhov do mlájfhov.

Vši, kar jih Jesusov vúk na - se vsáme,
se na-nj kerstíti dájo, in si ga dershati per-
sadévajo, se imenújejo pravovérni kristiani.
Právi se tém kristianam všim fkúpej: *práva*
zérkuv, to je, ópzhina ali gmájna pravo-
vérzov. Pravovérzam je to lástno med se-
bój, de vérjejo vsi v' Jesusov vúk, de Bo-
gá takó sposnájo in zhafté, in de se takó
lúbio med se bój, kakor je Jesus vuzhíl.
To se imenúje *ópzhestvo* ali *deléshnost svetníkov*.
To ópzhestvo ni le med shívimi na sèmlí,
temùzh sapopáde tudi brúmne mertve; njih
lubésen namrezh do naf ne neha po smer-
ti. Ker so per Bógu sdaj, in se jim tám
njih véra in lubésen povrazhúje; in ker
vídio, kakó naf Bóg lúbi: imajo serzhno
vesèlje in hrepeníte sheljé, de naj tudi
nam Bóg fkáshe mílost in isvelízhanje do-
delí. Mí naspróti, se vesèlimo téga, hvá-
limo Bogá sa vse, kar je dòbriga fkásal
svetníkam, ga prófimo, de naj všhlíhi
njih pròshujo sa naf, in de naj nam po
njih isglédu brúmni biti dá in bogabojézhi,
de bo tudi naf s' enákim isvelízhanjam
samògel posrézhiti. Tudi sa tíste mertve
spomnújemo, ktíri se v' vízah fhe sa kàk-

shine ostánjke màjhinih gréhov in máde-
shov pokoré. Návuk, pergánjik si jemlè-
mo is téga samí na sèbi popráviti táke
nápzhnosti, in Bogá prófimo, de naj sa-
volo Jesufoviga sállushenja tudi v' namestilo
vsáme to, in njih terplénje polájsha in škò-
rej konzhá. Naspróti so pòtlej tudi òni na-
fhi proshnjávzi per Bógu, in svésti smo si,
de Bóg mílostvo gléda na to lubésen med
shívimi in vmerlimi kristiani; sej nam
jo lám sapové.

Kar ima sòsebno imenítzniga ta vùk, je,
kar ga véro sadéne, sapopádno v' timu
sposnavánju: *Vérjem v' Bogá, Ozhéta, vsigamo-
gòzhniga stvárnika nebés in sémle, in v' Jesusa Kri-
stusa Sinú njegóviga ediniga, gospóda najhiga; ktir
je spozhét od svétiga Dubá, ròjen is Marie divíze;
terpel pod Ponziam Pilatusham, kríshan bil, vmerel,
in v' grób polòshen, dòli shel pred pekel, trétji dàm
od smerti vstál; gòri je shel v' nebésa, sedi na desnizi
Bogá Ozhéta vsigamogòzhniga; od ondod bo prišel
sòdit shive in mertve. Vérjem v' svétiga Dubá, eno
svéto katóljhko zerkuv, ópzhéstvo svetnikov, odpusbánje
gréhov, vstajenje mesá, in vézhno shivlénje. Amen.*

Kar je túkaj krátko rezhèno, se lóhka
bère bòl nárasno v' spísih, ki so jih èni
Jesufovih jógrov sostávilí. V' tihse nájdejo
tudi vsi lépi djántki navúki. Tem spísam
se právi *nóva savésa, nóv sákon, nóv testament;*
Jesúfova sapúshina je to, ktíro nam je sa-
pústil is svojih jógrov rók. She popréd je
vézh brúmnih mósh in prerókov sapís-

válo, kar je Bóg od stvarjenja svetá stúril do Jesufovíga zháfa. To se imenúje *stár testament* ali *stár sákon*, *stára savésa*. Obé savési skúp se imenújeti s' eno besédo *svéto píjmo*.

Práv lepé so bráti te búkve, in k' všimu dôbrimu obúдне; pa tudi tamnáve po nek-tírih krájih, de se lóhka kaj nápszno v-sáme. Tudi ni všiga v' njih, kar kól so Jesuf in njegóvi apóstelni s' besédo vuzhíli. Tákim navúkam se právi *besédino isrozhílo*, sa to, ki jih niso sámí apóstelni, ampak še le drúgi zerkóvni vuzheníki sa njimi popi-sáli; sakaj sapísani so tudi tí. Pa óblúbil je Jesuf bôshjo pomózh svoji zérkvi, to je, njénim vuzheníkam apóstelnam in njih nastópníkam, shkófam in máshnikam, své-to píjmo islágati po právimu saštópku, in besédino isrozhílo zhísto ohrániti, in práv raslózhití. Ki je apóstelne in njih na-stópníke sa vuzheníke svoje zérkve postá-vil, je perdjál beséde: *In gléjte, per vas sim jest ves' zháf' noter do kónza fvetá*. To oblúbo jim je ponóvlal vèzhkrat. 'Ta svoj pomózhik Je-suf imenúje *skálo*, na ktíro je zérkvu *takó ter-dno vsídana*, de jo peklénjske vráta, smóta, nevéra, kríva véra, lásh in sapelívošt, *nikól smógle ne bo-do* Satórej je djál Jesuf apóstelnam in nastóp-níkam njih: *Kdor vas poslúsha, mène poslúsha, kdor vas sanizbúje, mène sanizbúje, kdor pa mene sanizbúje, sanizbúje tistíga, ki me je poslal*, to je, sámíga ne-béshkíga Ózhéta. Kar tedaj zerkóvni vuzhe-níki skúpsbráni v' iméni Jesufa sklénejo per

njegóvimu navúku, je gòla bòshja resníza. Kdor njih sklèpe sanizhúje, sanizhúje ne-
bélhkiga Ozhéta, in Jesufa, sína njegóviga.
*Svét Dáh jih je postavil vládati zerkuv Boshjo, ktíro
si je perdóbil s' svojo kervjó.* Kar zerkuv skúp sbrá-
na terdi, poshle duhóvne po sámesu vuzhít;
vústa zerkvéne so tí. Dershati se jih tedaj
móremo, in svestó hodíti k' njih prídigam
in keršhanskim navúkam; is mládiga so se
Jesufoviga vúka vuzhíli in perprávlali, nam
ga práv raslágati in v' ferze pokládati. Zhe
rádi hódimo k' prídigam in keršhanskim na-
vúkam, ne posábimo, kar smo se she navu-
zhíli, in sapopádemo in rasvumémo smíraj
bòl, pervùzhimo te mārīkaj nòviga, kar
nam she mánjka, in smo obujèni spol-
niti tudi v' djánju.

Šrézha naša je to, de se navùzhimo véd-
no bòl Jesufov návuk. Káshe nam, kakó v-
tégnemo Bogá veselí biti, spòshtuv in lubé-
sen drújih ludí si nakloníti, in svojo lástno
frézho práv gotóvo pospéshiti in vterdíti.
Pa ni dòsti to sámó véditi; tudi sturíti to si
móremo persadéti. Pavl, apostel Jesufov,
právi: *Posēdem naj tudi vse skrivnosti in vuzhenosti,
imam naj vso mogózhbo véro — — — lubēsni pa naj
nimam, nizb nisim.*

Bogá zhes vse, in blisniga kakor sebe sámiga lu-
biti — to je právo zhelhènje bòshje, zvét
vére, ki naš jo Jesuf vuzhí.

K ò n e z.

K A S A V I Z.

Perpomòzbik Bogá práv sposnàti in zbastiti.

Svét je silno módro narejèn: Bóg ga je vstváril - - - - -	1
Zhlòvek je is trúpla in dúfhe - - - - -	10
Dufha ima savéd - - - - -	12
Dufha ima spomín - - - - -	12
Dufha ima vúm - - - - -	13
Dufha ima pámet - - - - -	13
Dufha ima pròsto vóljo - - - - -	14
Dufha je nevídna, je dúh - - - - -	15
Bóg je tudi dúh, pa ne prebíva v' telésu; vřigaprizhiózh je òn, in vsè ohráni in vláda (ali regíra) - - - - -	16
Túdi nař ohráni Bóg, in dá nam vsè - - - - -	17
Hvaléshni mu móremo biti, in hvaléshni mu bomo, zhe smo dòbrí, in brúmni - - - - -	17
Bóg povrazhúje dòbro, in kásna húdo shé na tim svétu pogóřto - - - - -	19
Pa príde shé drúgo shivlènje - - - - -	21

Pòt práve řrèzhe po řesusovimu vùku in shivlènju.

řesusovo ròřřtvo - - - - -	23
řesusove pergódbé do njegóviga trídeseřtiga léta - - - - -	24
Janes kerřtník per Jordanu - - - - -	27
řesus gré v' puřhávo. - - - - -	28
řesus vuzhí, in poterjúje s' zhúdeshi svoj návuk - - - - -	29

řesus nař je navúzhil Bogá práv sposnàti - - - - -	33
Bóg je dúh - - - - -	33
Bóg je vézhen - - - - -	33
Bóg je vřigaprizhiózh - - - - -	34

Bóg je vsigavéden	34
Bóg je vsigamogózhen	35
Bóg je neskònzhen móder	35
Bóg je neskònzhen dóber	36
Savúpati smémo tedaj Bogú	36
Tudi slégi in nadlóge so isvírik bòshje do- bróte	37
Veséli móremo biti svojiga Bogá, in ga lubíti	39
Ga. mòliti, práv in sa práve rezhí	39
Sa kar Bogá prósmo, si móremo tudi sa- mí persadévati	42
Bóg je is modrósti svét takó narédil, de je délati potreba	45
Jesuf perporózha vseskósi délo	47
Kdor rád déla, mu Bóg nikóli potrebniga ne perkráti	47
Dáljne dolshnósti per zhásnih rezhéh	48

Lubésen svojiga blíšhniga	52
Jesuf na vuzhí, kákfhini móremo biti pro- ti slárisham	53
Proti domázhim in shláhti	54
Proti ptújim	55
Proti sovráshnikam	57
Proti gospófkam	58

Djánjski navúki	64
Vérini navúki	64
S. Trojiza	64
Štvarjènje	65
Angelzi	65
Adam in Eva	66
Greshitá	67
Gréhovi nastópki	68
Isvíren ali poverban gréh, in odreshènje	68
Sveti sakramenti	78
Délati s' gnado bòshjo vrèd	89
Zhlòvek móre sam sèbe satájvati	90

Terplénje vóljno prenèsti	91
Smert	92
Posébna sòdba	92
Nebéfa	92
Víze	93
Pekel	93
Vstajénje mesá	93
Pósledna sòdba	93
Vézhno shivlénje	93

Pámet móremo véri dáti v' pokórs'hino	94
Tudi proti smótenim v' véri, in hudòbnim ne smémo krivízhni biti	95
Jesuf sovráshen	96
Jesufovo terplénje	97
Jesufovo vstajénje od smerti	101
Darítuv f. máfhe	101
Jesufov vnebohòd	103

Apostelni prejmèjo f. Duhá	103
Apostelni gredó evangélj osnanovat, in dé- lajo zhúdeshe	103
Práva zérkuv	106
Opzhéstvo svetníkov	106
Sveto písmo	107
Besédino isrozhílo	108
Zérkuv nesmótna	108

P O M Ó T E

Strán versta

10	7	bèri	in	naméšt	in,
22	1	—	Stáril'hi	—	Šráril'hi
34	28	—	rásodéto	—	rásodéto
72	20	—	polámesniga	—	palámesniga
80	16	—	ker je tíst	—	ker bo tíst
80	22	—	vezherjal	—	vezhérjál.

